

(2) Jika pemunya atau penduduk tidak mematuhi notis itu dalam tempoh yang ditentukan dalamnya, pihak berkuasa tempatan sendiri boleh mengarahkan supaya kerja itu dilakukan dan menuntut kos dan belanjanya mengikut cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

Mencegah kebakaran rumput

37. (1) Jika pihak berkuasa tempatan berpuas hati bahawa apa-apa rumput, atau tumbuh-tumbuhan lain sama ada tumbuh atau tidak adalah dalam keadaan yang mudah terbakar atau mungkin menjadi merbahaya kepada nyawa atau harta sekiranya ia terbakar, pihak berkuasa tempatan boleh dengan notis secara bertulis menghendaki pemunya atau penduduk tanah di mana rumput atau tumbuh-tumbuhan itu tumbuh atau terletak supaya membuangnya daripada tanah itu dalam suatu tempoh yang ditentukan oleh notis itu.

(2) Jika notis itu tidak dipatuhi, pihak berkuasa tempatan boleh pada bila-bila masa selepas tamat tempoh yang ditentukan itu, jika difikirkannya patut, mengarahkan supaya kerja yang ditentukan dalam notis itu dilakukan, dan kos dan belanja bagi berbuat demikian hendaklah dibayar kepada pihak berkuasa tempatan oleh pemunya atau penduduk yang mungkir itu dan boleh dituntut mengikut cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

(3) Jika berlaku apa-apa kebakaran atas mana-mana tanah yang mengenyainya suatu notis di bawah subseksyen (1) telah diberi selepas masa yang dihadkan oleh notis itu dan sebelum notis itu dipatuhi dengan sepenuhnya, kos dan belanja bagi memadamkan api itu yang dilakukan oleh pihak berkuasa tempatan hendaklah dibayar kepadanya oleh pemunya atau penduduk yang mungkir itu dan boleh dituntut mengikut cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini dan suatu perakuan berkenaan dengan amaun kos dan belanja itu yang dibuat oleh pihak berkuasa tempatan adalah menjadi keterangan muktamad bahawa amaun itu telah dilakukan sedemikian.

Pokok tidak boleh ditanam dalam lingkungan dua belas kaki daripada jalan

38. (1) Tiada apa-apa pokok boleh ditanam dalam lingkungan dua belas kaki daripada mana-mana jalan atau lorong belakang melainkan jika ianya adalah dari jenis yang dibenarkan oleh pihak berkuasa tempatan.

(2) Seseorang yang menanam apa-apa pokok bersalahan dengan seksyen ini boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi lima ratus ringgit, dan pokok itu boleh ditebang atau digali dengan perintah pihak berkuasa tempatan.

Pampasan dalam hal tertentu

(3) Mana-mana pokok yang ada dalam jarak dua belas kaki daripada mana-mana jalan atau lorong belakang atau yang terjuntai atas mana-mana jalan atau lorong belakang boleh ditebang atau digali dengan perintah pihak berkuasa tempatan:

Dengan syarat bahawa jika pokok itu adalah pokok buah-buahan dan ianya telah ditanam sebelum jalan atau lorong belakang itu disusun atur atau dicadang bagi suatu jalan atau lorong belakang, pihak berkuasa tempatan hendaklah memberi suatu pampasan sebanyak yang patut tidak melebihi lima puluh ringgit kepada pemunyaanya.

Mengambil tempat turap

39. (1) Mana-mana orang yang mengalih ganti, mengambil tempat atau membuat apa-apa perubahan kepada turap, papak atau bahan lain mana-mana jalan awam atau kepada pagar atau tiang-tiang mana-mana jalan awam tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan atau tanpa kuasa lain yang sah di sisi undang-undang boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi lima ratus ringgit.

(2) Mana-mana orang yang dengan sengaja merosakkan atau menyebabkan atau membenarkan apa-apa kerosakan dilakukan kepada mana-mana jalan, siar kaki, jalan kaki lima, kerja atau harta, atau mana-mana bahagiannya, kepunyaan pihak berkuasa tempatan atau yang di sepanjangnya orang ramai mempunyai hak lalu boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

Larangan memasang susur, paip, dsb., di sepanjang jalan

40. (1) Tiada seorang pun boleh memasang atau merentang apa-apa garis susur, sesalur, paip, conduit atau talian elektrik di sepanjang, menerusi, melintasi, di atas atau di bawah mana-mana jalan atau mana-mana tempat yang disusun atur atau dicadangkan untuk sesuatu jalan dalam mana-mana kawasan pihak berkuasa tempatan tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa

tempatan dan kebenaran itu boleh diberi atau boleh tidak diberi, menurut budi bicara pihak berkuasa tempatan dan atas syarat yang difikirkannya patut.

Penalti

(2) Sesiapa jua yang melanggar subseksyen (1) boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit, dan pihak berkuasa tempatan boleh mengalih garis susur, sesalur, paip, konduit atau talian elektrik atas belanja orang itu.

Langkah berjaga-jaga terhadap kemalangan. Pengadang hendaklah didirikan melintang jalan semasa pembaikan dijalankan dan lampu dipasang pada waktu malam

41. (1) Pihak berkuasa tempatan atau seseorang atau mana-mana pihak berkuasa lain hendaklah, semasa menjalankan pembinaan atau pembaikan mana-mana jalan, lorong belakang, betung atau parit mengambil langkah berjaga-jaga yang sepatutnya terhadap kemalangan dengan menumpang dan melindungi rumah yang bersampingan dan mengarahkan supaya apa-apa pengadang, rantai atau tiang yang difikirkannya patut dipasang melintang atau di mana-mana jalan itu untuk mencegah kenderaan, atau kereta lain daripada lalu, semasa kerja itu dijalankan dan mengarahkan supaya kerja itu diterangi dengan lampu dan dijaga dengan secukupnya pada waktu malam.

Penalti

(2) Mana-mana orang atau pihak berkuasa lain (tetapi bukan pihak berkuasa tempatan) yang tidak mematuhi peruntukan subseksyen (1) boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

(3) Mana-mana orang yang merebahkan, mengubah atau memindahkan mana-mana pengadang, rantai atau tiang itu atau memadamkan mana-mana lampu itu tanpa kuasa atau persetujuan pihak berkuasa tempatan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

Bahan tidak boleh diletakkan tanpa kebenaran

42. (1) Tiada seseorang pun boleh meletakkan apa-apa bahan bangunan atau membuat sesuatu lubang di mana-mana jalan atau lorong belakang tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan.

Bahan-bahan pagar dan lampu atau lubang

(2) Apabila kebenaran itu diberi kepada seseorang, orang itu hendaklah mengarahkan supaya bahan itu atau lubang itu dipagar atau dikepung dengan secukupnya atas belanjanya sendiri dan hendaklah mengarahkan supaya kawasan itu diterangi dengan lampu dengan secukupnya di waktu malam sehingga bahan itu dipindahkan atau sehingga lubang itu ditimbus atau dengan cara lain dijadikan selamat dengan memuaskan hati pihak berkuasa tempatan.

Penalti

(3) Mana-mana orang yang meletakkan bahan atau membuat sesuatu lubang tanpa kebenaran itu atau setelah diberi kebenaran, ianya tidak memagar atau tidak mengepung atau tidak menerangi bahan atau lubang itu dengan lampu atau ia tidak membuang bahan itu atau tidak menimbuskan lubang itu atau dengan cara lain tidak menjadikannya selamat dalam masa yang ditentukan dalam kebenaran itu boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas dua puluh empat jam menerima notis secara bertulis daripada pihak berkuasa tempatan untuk membuang bahan itu atau menimbus lubang itu.

(4) Pihak berkuasa tempatan sendiri boleh memagar, mengepung dan menerangi bahan atau lubang itu dengan lampu dan boleh membuang bahan itu atau menimbuskan lubang itu atau dengan cara lain menjadikan ia selamat dan segala kos dan belanja yang timbul daripadanya hendaklah dibayar kepada pihak berkuasa tempatan oleh orang yang mungkir itu.

Tempat berbahaya hendaklah dibaiki atau dikepung

43. (1) Jika, pada pendapat pihak berkuasa tempatan mana-mana tangki, telaga, lubang atau tempat lain adalah berbahaya kepada orang ramai oleh kerana ia tidak dibaiki, dilindungi atau dikepung dengan cukup atau oleh sebab apa-apa sebab lain, pihak berkuasa tempatan hendaklah memberi notis secara bertulis kepada pemunya supaya membaiki, melindungi atau mengepungnya dengan segera untuk mencegah bahaya daripadanya.

(2) Mana-mana pemunya yang tidak mematuhi notis itu dengan tiada sebab yang munasabah boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit, dan pihak berkuasa tempatan sendiri boleh membaiki, melindungi atau mengepung tangki, telaga, lubang atau tempat lain itu.

(3) Semua kos dan belanja yang timbul daripadanya hendaklah dibayar kepada pihak berkuasa tempatan oleh pemunya tangki, telaga, lubang atau tempat lain itu.

Kewajipan pemunya atau penduduk untuk menjaga kebersihan jalan

44. (1) Pemunya atau penduduk mana-mana premis yang bersempadanan dengan mana-mana jalan persendirian yang padanya ia ada akses atau hak akses dari premis itu hendaklah mengarahkan supaya bahagian jalan yang bersempadanan dengan premisnya itu hingga ke bahagian tengahnya termasuk siar kaki, disapu dan dibersihkan dengan sepatutnya setakat mana yang dengan munasabahnya praktik dan supaya abuk, debu, abu, sampah dan kotoran daripada tiap-tiap jenis yang terdapat atasnya dikumpulkan dan dibuang.

Notis kepada pemunya atau penduduk untuk menjaga kebersihan jalan

(2) Pihak berkuasa tempatan boleh dengan notis secara bertulis menghendaki mana-mana orang yang ke atasnya apa-apa tugas ditanggungkan di bawah subseksyen (1) menyapu dan membersihkan jalan itu dan mengumpulkan dan membuang abuk, debu, abu, sampah dan kotoran yang terdapat atasnya pada masa atau masa-masa sebagaimana yang ditentukan dalam notis itu.

Penalti kerana ketidakpatuhan

(3) Mana-mana orang yang diberi notis itu dan yang tidak mematuhi boleh tanpa notis selanjutnya didenda tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap satu hari ketidakpatuhan itu diteruskan dan pihak berkuasa tempatan sendiri boleh mengarahkan supaya kerja itu dilakukan dan pemunya atau penduduk itu hendaklah membayar kepada pihak berkuasa tempatan kos dan belanja bagi kerja itu.

Pihak berkuasa tempatan boleh membuat kontrak bagi kerja

(4) Pihak berkuasa tempatan boleh membuat kontrak dengan mana-mana pemunya atau penduduk yang tersebut di atas untuk menyapu dan membersihkan jalan itu dan untuk mengumpulkan dan membuang abuk, debu, abu dan sampah bagi sesuatu tempoh yang difikirkan patut oleh pihak berkuasa tempatan.

(5) Amaun yang genap masanya dibayar kepada pihak berkuasa tempatan oleh orang yang dengannya kontrak itu dibuat boleh dituntut dengan cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

Membasahkan jalan

45. Pihak berkuasa tempatan hendaklah, setakat yang difikirkannya perlu untuk kesenangan orang ramai, mengarahkan supaya mana-mana jalan dibasahkan, dan bagi maksud itu pihak berkuasa tempatan boleh mengadakan apa-apa kerja, enjin dan perjawatan yang difikirkannya perlu.

Halangan

46. (1) Mana-mana orang yang—

- (a) membina, menegakkan, mendirikan atau menyenggara atau membenarkan dibina, ditegakkan, didirikan, atau disenggara sesuatu tembok, pagar, susur, tiang atau apa-apa himpunan sesuatu benda, atau halangan lain, di mana-mana tempat awam;
- (b) tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan menutup atau menghalang sesuatu parit terbuka* atau akuaduk di sisi mana-mana jalan;
- (c) meletakkan atau menyebabkan diletakkan apa-apa kotak, karung atau bungkusan atau dagangan, periuk belanga, pinggan mangkuk, barang lain atau benda di mana-mana tempat awam selama tempoh yang lebih lama daripada yang perlu untuk memuat atau memunggah dagangan atau barangan itu;

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

- (d) meletakkan atau menyebabkan diletak apa-apa barang atau benda yang digunakan untuk atau berhubungan dengan trednya di mana-mana tempat awam;
- (e) meletakkan atau menyebabkan diletak kayu-kayan, besi sekerap, kereta buruk atau apa-apa bahagiannya, bahan buangan atau benda atau barang lain di mana-mana tempat awam;
- (f) meletakkan atau menyebabkan diletak sampah kebun, sampah dapur atau sampah tred atau apa-apa benda atau barang lain di mana-mana tempat awam; atau
- (g) menyebabkan atau membenarkan mana-mana kereta berhenti di mana-mana siar kaki,

adalah bersalah kerana menyebabkan suatu halangan dan boleh ditangkap tanpa waran oleh mana-mana pegawai polis atau oleh mana-mana pegawai atau pekerja pihak berkuasa tempatan yang diberi kuasa secara bertulis bagi maksud itu oleh pihak berkuasa tempatan itu dan boleh dibawa ke hadapan sesuatu Mahkamah Majistret dan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi lima ratus ringgit, dan mengenai sesuatu sabitan kali kedua atau kali kemudian didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

Anggapan

(2) Jika dibuktikan dalam sesuatu hal bahawa apa-apa benda atau barang telah diletakkan di dalam atau di atas mana-mana tempat awam berdekatan dengan sesuatu bangunan atau tanah bersalahan dengan subseksyen (1) hendaklah dianggap melainkan jika dibuktikan sebaliknya bahawa kesalahan itu telah dilakukan oleh atau dengan kebenaran penduduk bangunan atau tanah itu.

Kuasa memindahkan halangan

(3) (a) Pihak berkuasa tempatan boleh mengarahkan supaya apa-apa halangan itu dipindahkan atau boleh sendiri melalui pekhidmatnya memindahkan halangan itu ke suatu tempat yang sesuai, supaya tinggal di situ atas risiko pemunya atau orang yang melakukan kesalahan itu dan boleh menahan halangan itu sehingga belanja bagi memindahkan dan menahannya dibayar.

(b) Pihak berkuasa tempatan hendaklah memperakui belanja itu kepada pemunya atau orang yang melakukan kesalahan itu dan perakuan pihak berkuasa tempatan itu adalah bukti muktamad mengenai jumlah wang yang kena dibayar itu.

(c) Jumlah wang itu boleh dituntut mengikut cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

Halangan sementara pada hari kebesaran, dsb.

(4) Tiada apa-apa jua dalam subseksyen ini boleh menghalang pihak berkuasa tempatan daripada membenarkan apa-apa binaan sementara di sesuatu tempat awam atau penggunaan sementara mana-mana bahagian sesuatu tempat awam pada hari kebesaran dan upacara.

Meletakkan debu atas jalan, dsb.

47. (1) Mana-mana orang yang—

- (a) menempatkan, meletakkan atau membuang atau menyebabkan atau membenarkan ditempatkan, diletak atau dibuang apa-apa abuk, debu, kertas, abu, bangkai, sampah, kotak, tong, karung atau benda atau barang lain di sesuatu tempat awam;
- (b) menyimpan atau meninggalkan apa-apa jua benda atau barang di sesuatu tempat di mana ia atau zarah daripadanya telah masuk atau mungkin masuk ke dalam sesuatu tempat awam;
- (c) menjemur apa-apa benda makanan atau benda atau barang lain di sesuatu tempat awam;
- (d) membuang, menempatkan, menumpah atau menaburkan apa-apa darah, air masin, buangan cecair, cecair kotor atau benda lain yang mengganggu atau kotor dari sesuatu jenis dengan sesuatu cara supaya ia melurut atau masuk ke dalam sesuatu tempat awam;
- (e) menjatuhkan, menumpah, atau menabur apa-apa debu, pasir, tanah, kelikir, tanah liat, tanah gembur, batu, rumput, rumput kering, rautan, abuk kayu, abu, sampah kebun,

sampah kandang, sampah tred, baja, sampah atau apa-apa barang lain atau benda di sesuatu tempat awam, sama ada dari sesuatu kereta yang bergerak atau berhenti atau dengan apa-apa cara lain;

- (f) mengayak, mengirai, mencuci, memukul atau dengan cara lain mengacau apa-apa kapur, abu, pasir, arang batu, rambut, kertas buangan, bulu atau benda lain dengan sesuatu cara supaya ia diterbangkan atau mungkin diterbangkan oleh angin ke sesuatu tempat awam; atau
- (g) membuang atau meninggalkan apa-apa botol, gelas, tin, bekas makanan, pembungkus makanan, zarah makanan atau apa-apa benda atau barang lain di sesuatu tempat awam,

adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah seksyen ini dan boleh ditangkap tanpa waran oleh mana-mana pegawai polis atau oleh mana-mana pegawai atau pekerja pihak berkuasa tempatan yang diberi kuasa secara bertulis bagi maksud itu oleh pihak berkuasa tempatan itu dan boleh dibawa ke hadapan suatu Mahkamah Majistret dan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi lima ratus ringgit, dan mengenai sabitan kali kedua atau kali kemudian didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

(2) Jika dalam masa sesuatu bangunan atau binaan dibina, diubah atau diruntuhkan atau pada bila-bila masa jua pun seseorang—

- (a) meletakkan, menjatuhkan, meninggalkan atau menempatkan, atau membenarkan atau menyebabkan diletak, dijatuh, ditinggal atau ditempatkan dalam atau atas mana-mana tempat awam, apa-apa batu, simen, tanah, pasir, kayu atau bahan, barang atau benda bangunan lain; atau
- (b) tidak mengambil langkah berjaga-jaga yang sepatutnya untuk mencegah bahaya kepada nyawa, kesihatan atau kesentosaan orang yang menggunakan mana-mana tempat awam atau mana-mana orang lain daripada abuk yang berterbangan atau serpihan yang jatuh atau daripada mana-mana bahan, barangan atau benda lain,

adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah seksyen ini dan boleh ditangkap tanpa waran oleh mana-mana pegawai polis atau oleh mana-mana pegawai atau pekerja pihak berkuasa tempatan yang diberi kuasa secara bertulis bagi maksud itu oleh pihak berkuasa

tempatan itu dan boleh dibawa ke hadapan suatu Mahkamah Majistret dan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit, dan mengenai sabitan kali kedua atau kali kemudian didenda tidak melebihi dua ribu ringgit.

(3) Bagi maksud perenggan (1)(e)—

(a) jika barang atau benda itu dijatuh, ditumpah atau ditaburkan dari suatu kereta atau jatuh atau tumpah daripadanya, pemandu atau orang yang berkuasa menjaga atau mengawal kereta itu hendaklah disifatkan sebagai telah melakukan kesalahan itu, melainkan jika kesalahan itu dilakukan oleh seseorang yang lain daripada pemandu atau orang yang berkuasa menjaga atau mengawal kereta itu dan identiti orang yang melakukan kesalahan itu dapat dipastikan; dan

(b) jika pemandu sesuatu kereta motor dikatakan atau disyaki bersalah atas kesalahan itu—

(i) pemunya kereta motor itu hendaklah memberi apa-apa maklumat yang dikehendaki oleh seseorang pegawai polis atau oleh seseorang pegawai atau pekerja pihak berkuasa tempatan supaya diberi tentang identiti dan alamat orang yang memandu kereta motor yang tersebut itu pada atau lebih kurang pada masa kesalahan yang dikatakan itu dan apa-apa maklumat lain yang dikehendaki oleh pegawai polis atau oleh pegawai atau pekerja pihak berkuasa itu, dan jika dia tidak berbuat demikian dalam masa tujuh hari dari tarikh maklumat itu dikehendaki daripadanya, dia adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah seksyen ini melainkan jika dia membuktikan, dengan memuaskan hati Mahkamah, bahawa dia tidak tahu dan tidak boleh dengan usaha yang munasabah mendapatkan maklumat yang dikehendaki itu; dan

(ii) mana-mana orang lain yang telah atau yang sepatutnya telah menjaga atau mengawal kereta motor itu hendaklah, jika dikehendaki seperti tersebut di atas, memberi apa-apa maklumat yang mana adalah dalam kuasanya untuk memberi, dan yang boleh menyebabkan pemandu itu dikenali, dan jika, dalam

masa tujuh hari dari tarikh maklumat itu dikehendaki daripadanya, dia tidak berbuat demikian, dia adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah seksyen ini.

Anggapan mengenai pesalah

(4) (a) Jika dalam sesuatu hal adalah dibuktikan bahawa apa-apa abuk atau benda lain yang disebutkan dalam seksyen ini telah diletakkan di mana-mana tempat bersalahan dengan seksyen ini berdekatan dengan mana-mana bangunan atau tanah atau bahawa apa-apa air atau apa-apa benda yang mengganggu telah melurut, mengalir atau dibuang atau diletakkan di atas atau ke dalam mana-mana jalan atau parit bersalahan dengan seksyen ini hendaklah dianggap, melainkan jika dibuktikan sebaliknya, bahawa kesalahan itu telah dilakukan oleh atau dengan kebenaran penduduk bangunan atau tanah itu.

(b) Jika apa-apa perbuatan atau perkara dilakukan atau ditinggal daripada dilakukan oleh seseorang ejen, pekhidmat atau pekerja dalam masa menjalankan kewajipannya sebagai demikian itu, dan perbuatan atau perkara itu menjadi suatu kesalahan di bawah seksyen ini maka prinsipalnya, tuan atau majikannya bertanggungjawab atas kesalahan itu seolah-olah perbuatan atau perkara itu telah dilakukan atau ditinggal daripada dilakukan olehnya, melainkan jika dia boleh membuktikan bahawa perbuatan atau perkara itu telah dilakukan tanpa dipersetujui, dibiarkan atau diketahuinya dan bahawa dia telah mengambil langkah berjaga-jaga yang munasabah dan menjalankan segala usaha yang sepatutnya bagi mengelakkan berlakunya kesalahan itu.

Tafsiran seksyen 46 dan 47

48. Bagi maksud seksyen 46 dan 47—

“kereta” ertinya apa-apa kereta sama ada digerakkan secara bersawat atau dengan cara lain;

“sampah kandang” ertinya tahi atau kencing kuda, lembu-kerbau, kambing biri-biri, kambing atau babi dan benda-benda sapuan atau sampah atau saluran dari mana-mana kandang, kandang lembu-kerbau atau tempat menyimpan kambing biri-biri, kambing, babi atau ayam itik;

“sampah kebun” ertinya sampah daripada kebun dan kendalian pertanian;

“sampah tred” ertinya sampah sesuatu tred, pembuatan atau perniagaan atau sampah daripada apa-apa kendalian bangunan;

“tempat awam” ertinya sesuatu jalan, taman, taman bunga, promened, air pancutan, pulau lalu-lintas atau bulatan, taman permainan, tebing sungai, sama ada di atas atau di bawah tikas air tinggi, tempat tumpuan awam atau mana-mana tempat di mana atau ke mana orang ramai boleh lalu atau masuk.

BAHAGIAN III

PARIT

49. **(Dipotong oleh Akta A867).*

Pihak berkuasa tempatan hendaklah membina dan menyenggara parit dan alur air

50. (1) Pihak berkuasa tempatan boleh mengarahkan supaya dibuat dan dibina dan disenggara parit air permukaan dan parit hujan lebat, pembetung, salur dan alur air dan jika perlu pihak berkuasa tempatan boleh meminta Pihak Berkuasa Negeri mengambil sesuatu harta mengikut mana-mana undang-undang berhubung dengan pengambilan paksa tanah yang pada masa itu berkuat kuasa dalam Negeri di mana harta itu terletak atau boleh meneruskan melalui, melintasi atau di bawah mana-mana jalan atau mana-mana tempat yang disusun atur sebagai atau dicadangkan untuk sesuatu jalan atau mana-mana *cellar* atau *vault* yang ada di bawah mana-mana jalan dan, selepas memberi notis yang munasabah secara bertulis bagi maksud itu meneruskan dalam, melalui atau di bawah mana-mana tanah yang terkepung atau apa-apa jua tanah yang lain, dengan melakukan kerosakan seberapa sedikit yang boleh dan memberi pampasan penuh bagi apa-apa kerosakan yang dilakukan:

Dengan syarat bahawa tiada apa-apa pampasan boleh dibayar bagi apa-apa kerugian perniagaan disebabkan oleh apa-apa kerja yang dilakukan di bawah seksyen ini.

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

(2) Jika timbul sesuatu pertikaian berkenaan dengan amaun atau pembahagian pampasan itu, pertikaian itu hendaklah diselesaikan mengikut cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

(3) Bagi maksud subseksyen (1), berkenaan dengan Wilayah Persekutuan, sebutan mengenai Pihak Berkuasa Negeri hendaklah ditafsirkan sebagai sebutan mengenai Kerajaan Persekutuan.

Pihak berkuasa tempatan boleh menuntut kos bagi memperelok dan membuat parit, dsb.

*51. (1) Jika pihak berkuasa tempatan telah membuat apa-apa sesalur atau telah membuat parit air permukaan dan parit hujan lebat, pembedung, salur dan alur air itu, ia boleh menuntut kos bagi membina dan membuat parit air permukaan atau parit hujan lebat, pembedung, salur dan alur air itu, termasuk kos bagi mengambil mana-mana tanah atau kos apa-apa pampasan yang telah dibayar dalam masa menjalankan kerja itu.

(2) Kos itu hendaklah dibayar oleh orang yang menjadi pemunya bidang hadapan apabila kerja itu siap.

(3) Walau apapun peruntukan subseksyen (2) pihak berkuasa tempatan boleh, dengan kelulusan Pihak Berkuasa Negeri, jika berpuas hati bahawa parit air permukaan atau parit hujan lebat, pembedung, salur atau alur air yang sedia ada akan kena diperelok oleh kerana apa-apa pembangunan yang dicadangkan dalam sesuatu kawasan, menghendaki mana-mana pemaju dalam kawasan itu menandatangani suatu jumlah wang sebagaimana yang dibahagikan oleh pihak berkuasa tempatan seolah-olah pemaju itu adalah seorang pemunya bidang hadapan sebelum bertindak memajukan kawasan itu:

Dengan syarat bahawa pemaju boleh, jika pihak berkuasa tempatan bersetuju, daripada menandatangani sejumlah wang, memberi suatu sekuriti dengan memuaskan hati pihak berkuasa tempatan.

(4) Pada menentukan amaun yang masing-masing kena dibayar oleh pemunya bidang hadapan atau pemaju, pihak berkuasa tempatan boleh menimbangkan—

(a) luas premis mereka masing-masing;

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

- (b) untuk apakah premis mereka masing-masing akan digunakan;
- (c) keadaan tanah, sebelum, semasa dan apabila kemajuan siap;
- (d) takat faedah yang akan didapati oleh premis itu dengan pembinaan parit air permukaan atau parit hujan lebat, pemetung, salur dan alur air itu;
- (e) jika mana-mana bahagian parit air permukaan atau parit hujan lebat, pemetung, salur dan alur air telah dibina dahulunya, amaun dan nilai kerja yang dilaksanakan oleh pemunya bidang hadapan atau pemaju itu;
- (f) kos premis yang diserahkan balik oleh pemunya secara sukarela kepada pihak berkuasa tempatan; dan
- (g) apa-apa perkara lain yang pada pendapat pihak berkuasa tempatan adalah berkaitan dan patut dipertimbangkan.

(5) Jika pemunya bidang hadapan atau pemaju tidak berpuas hati dengan pembahagian kos itu, dia boleh dalam tempoh satu bulan dari tarikh menerima notis itu merayu kepada Pihak Berkuasa Negeri dan keputusan Pihak Berkuasa Negeri itu adalah muktamad dan tidak tertakluk kepada apa-apa rayuan atau ulangkaji dalam mana-mana mahkamah.

Larangan terhadap bangunan melainkan jika peruntukan dibuat untuk parit, dsb., dan pematuhan notis atau perintah

52. (1) Tiada seorang pun boleh mendirikan di atas mana-mana premis apa-apa bangunan, membina semula apa-apa bangunan yang telah diruntuhkan hingga tingkat tanah atau bawah tingkat tanah atau menduduki apa-apa bangunan yang baharu dibina atau baharu dibina semula sedemikian melainkan jika parit air permukaan atau parit hujan lebat, pemetung, salur dan alur air daripada apa-apa penentuan sebagaimana yang ditetapkan oleh pihak berkuasa tempatan, diadakan atas premis itu untuk mengalirkan air lain daripada kumbahan.

(2) Jika didapati oleh pihak berkuasa tempatan bahawa sesuatu kumpulan atau blok premis, sama ada bersambung, bersampingan, berasingan atau berkembar sepatutnya disalurkan bersama-sama, pihak berkuasa tempatan boleh memerintahkan supaya air lain daripada kumbahan daripada kumpulan atau blok premis itu dialirkan dengan suatu kendalian bersama.

(3) Jika didapati oleh pihak berkuasa tempatan bahawa mana-mana parit, pemetung, salur dan alur air itu memerlukan perubahan, pembesaran, pembaikan, atau pembersihan, ia boleh dengan notis yang disampaikan kepada pemunya atau pemunya-pemunya premis itu menghendaknya atau mereka menjalankan kerja itu.

(4) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) atau yang tidak mematuhi kehendak mana-mana notis atau perintah boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi dua ribu ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas sabitan.

(5) Jika mana-mana orang yang dikehendaki di bawah subseksyen di atas tidak mengadakan parit, salur, pemetung atau alur air atau tidak mematuhi mana-mana notis atau perintah di bawah seksyen ini, pihak berkuasa tempatan boleh memasuki premisnya dan melaksanakan kerja itu dan kos dan belanja bagi kerja itu boleh dituntut oleh pihak berkuasa tempatan sebagaimana diperuntukkan kemudian daripada ini.

Pihak berkuasa tempatan hendaklah membaiki dan mengubah dan boleh meninggalkan parit air permukaan dan parit hujan lebat, dsb.

*53. (1) Pihak berkuasa tempatan hendaklah menyenggara dan memelihara, dan sebagaimana yang difikirkannya patut, membesarkan, mengubah, mengadakan lengkung di atas atau dengan cara lain memperelokkan semua atau mana-mana parit air permukaan dan parit hujan lebat, pemetung, salur dan alur air di bawah kawalan pihak berkuasa tempatan dan boleh meninggalkan, menutup atau membinasakan mana-mana daripadanya yang difikirkannya tidak berguna atau tidak perlu:

Dengan syarat bahawa sebelum memasuki mana-mana harta persendirian bagi maksud menjalankan apa-apa kerja di bawah subseksyen ini, pihak berkuasa tempatan hendaklah memberi notis yang munasabah secara bertulis bagi maksud itu, dan hendaklah pada menjalankan kerja itu melakukan kerosakan seberapa sedikit yang boleh dan hendaklah memberi pampasan penuh bagi apa-apa kerosakan yang dilakukan.

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

Tidak boleh menyebabkan kacau ganggu

(2) Peninggalan, penutupan atau pembinasaan mana-mana daripadanya hendaklah dilakukan dengan cara yang tidak mewujudkan kacau ganggu.

(3) Jika oleh sebab yang demikian itu atau oleh sebab apa-apa perubahan yang disebutkan dahulu daripada ini seseorang tidak berpeluang lagi menggunakan mana-mana parit air permukaan dan parit hujan lebat, pemetung, salur atau alur air sebagaimana dia berhak di sisi undang-undang, pihak berkuasa tempatan hendaklah dengan usaha yang sepatutnya mengadakan sesuatu yang lain yang sama kesannya dengan yang orang itu tidak berpeluang lagi menggunakan sebagaimana dia berhak di sisi undang-undang.

Membersih dan mengosongkan parit air permukaan dan parit hujan lebat, dsb.

*54. (1) Pihak berkuasa tempatan hendaklah mengarahkan supaya parit air permukaan dan parit hujan lebat, pemetung, salur dan alur air di bawah kawalan pihak berkuasa tempatan dibina, disenggara dan dijaga supaya tidak menjadi suatu kacau ganggu atau bencana kepada kesihatan dan diterangkan, dibersihkan dan dikosongkan dengan sempurna dan, bagi maksud menyembur, mencuci, dan mengosongkannya pihak berkuasa tempatan boleh membina dan menempatkan sama ada di atas atau di dalam tanah, apa-apa kolam air, salur, enjin dan kerja lain yang perlu:

Dengan syarat bahawa sebelum memasuki mana-mana harta persendirian bagi maksud menjalankan apa-apa kerja di bawah subseksyen ini, pihak berkuasa tempatan hendaklah memberi notis yang munasabah secara bertulis bagi maksud itu, dan hendaklah pada menjalankan kerja itu melakukan kerosakan seberapa sedikit yang boleh dan hendaklah memberi pampasan yang penuh bagi apa-apa kerosakan yang dilakukan.

(2) Pihak berkuasa tempatan boleh, dengan izin Pihak Berkuasa Negeri, mengarahkan supaya semua atau mana-mana parit air permukaan dan parit hujan lebat, pemetung, salur dan alur air dihubungkan dengan dan disalurkan ke dalam laut atau tempat lain yang sesuai, atau boleh mengarahkan supaya sampah daripadanya itu dihanyutkan melalui suatu saluran yang sepatutnya ke tempat

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

yang paling sesuai untuknya berlonggok, dan boleh menjual atau dengan cara lain melupuskan sampah itu bagi apa-apa maksud pertanian atau maksud lain yang difikirkan patut supaya ia tidak menjadi suatu kacau ganggu.

Penalti kerana menjadikan parit sebagai alur atau anak sungai tanpa kebenaran

*55. (1) Mana-mana orang yang tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan—

- (a) menjadikan atau menyebabkan dijadikan apa-apa parit sebagai sesuatu daripada parit atau sebagai sesuatu alur atau anak sungai di bawah kawalan pihak berkuasa tempatan;
- (b) menutup, menahan atau melencongkan mana-mana parit,

boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit, dan sesuatu Mahkamah Majistret hendaklah, atas permohonan pihak berkuasa tempatan membuat suatu perintah mandatori menghendaki pemunya meruntuh, mengubah, membuat semula atau dengan cara lain menguruskan parit itu mengikut sebagaimana yang difikirkan patut oleh mahkamah.

Jamban pam dan cecair keluar tred tidak boleh dihubungkan dengan sungai, dsb., tanpa kelulusan

(2) Tiada sesuatu jamban pam atau tandas boleh dibenarkan dihubung dengan mana-mana sungai, alur, anak sungai, kolam, tasik, laut atau dengan mana-mana parit air permukaan atau parit hujan lebat awam tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan yang bertanggungjawab bagi parit itu atau dalam mana-mana hal lain tanpa mendapat persetujuan Pihak Berkuasa Negeri.

(3) Tiada apa-apa cecair keluar tred boleh dialirkan ke dalam atau dibenarkan dihubung dengan mana-mana sungai, alur, anak sungai, kolam, tasik, laut atau dengan mana-mana parit air permukaan atau parit hujan lebat awam tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan yang bertanggungjawab bagi parit itu, atau dalam mana-mana hal lain,

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

tanpa mendapat persetujuan Pihak Berkuasa Negeri dan pihak berkuasa tempatan atau Pihak Berkuasa Negeri boleh mengenakan syarat ke atas kebenaran itu.

Penalti

(4) Mana-mana orang yang mengalirkan, menyebabkan atau membenarkan dibuang atau dialirkan ke dalam atau sepanjang mana-mana sungai, alur atau anak sungai, kolam, tasik, laut atau ke dalam atau sepanjang mana-mana parit air permukaan atau parit hujan lebat awam apa-apa najis atau benda tahi berlawanan dengan subseksyen (2) atau apa-apa cecair keluar tred berlawanan dengan subseksyen (3) atau berlawanan dengan apa-apa syarat yang dikenakan ke atas kebenaran yang diberi itu boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit bagi setiap satu kesalahan dan sesuatu Mahkamah Majistret hendaklah atas permohonan pihak berkuasa tempatan atau Pihak Berkuasa Negeri, mengikut mana-mana yang berkenaan, membuat suatu perintah mandatori menghendaki pemunya mengambil apa-apa langkah sebagaimana yang difikirkan patut oleh mahkamah untuk mencegah sesuatu perhubungan atau pengaliran itu.

Paip air hujan tidak boleh digunakan sebagai paip kotoran

56. (1) Tiada sesuatu paip yang digunakan untuk mengalirkan air hujan dari mana-mana bumbung boleh digunakan bagi maksud mengalirkan kotoran atau saluran daripada mana-mana tandas atau jamban pam atau bagi maksud mengalirkan apa-apa air kotor.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi lima ratus ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas sabitan.

Paip air, dsb., tidak boleh digunakan sebagai lubang pengganti udara

57. (1) Tiada sesuatu paip air, paip cerobong atau paip turun yang digunakan untuk membawa air permukaan dari mana-mana premis boleh digunakan atau dibenarkan menjadi atau bertindak sebagai lubang pengganti udara kepada mana-mana parit atau betung.

(2) Mana-mana orang yang melanggar subseksyen (1) boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi lima ratus ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas sabitan.

Tafsiran

58. (1) Dalam seksyen ini, melainkan jika ada sesuatu yang bertentangan dalam perkara atau kandungan ayatnya—

“bekalan air dan betung yang cukup” ertinya suatu bekalan air dan betung yang cukup dan munasabah boleh didapati untuk digunakan bagi, atau berhubungan dengan menyimbur dan membersihkan dengan cekap dan membuang dengan cekap najis dan kencing daripada beberapa buah jamban pam dan tempat buang air kecil yang sempurna dan mencukupi yang dikehendaki oleh seksyen ini supaya diadakan dalam sesuatu hal tertentu atau berhubungan dengan sesuatu sink atau bilik mandi, dan sesuatu betung hendaklah disifatkan sebagai munasabah dapat digunakan jika ia berada dalam lingkungan satu ratus kaki daripada sempadan premis dalam mana terletakinya rumah yang mengenainya tandas, sink, tempat buang air kecil atau bilik mandi itu hendak diadakan;

“jamban pam” dan “tempat buang air kecil” masing-masing ertinya ruang tandas dan ruang buang air kecil yang digunakan atau dipadankan atau yang dicadangkan untuk digunakan berhubungan dengan sistem saluran air dan mengandungi kemudahan untuk menyimbur bekas itu dengan menggunakan bekalan air bersih dan yang mempunyai hubungan yang sempurna dengan sesuatu betung;

“ruang bilik mandi” termasuklah tempat mandi atau bekas untuk air bersama dengan binaan atau bilik atau kepungan yang dipadankan atau digunakan bagi tempat mandi atau bersuci dan juga pasangan dan perkakas baginya atau dalamnya atau berhubungan dengannya;

“ruang tandas”, “ruang sink” dan “ruang buang air kecil” masing-masing termasuklah suatu bekas untuk najis manusia, untuk kotoran atau buangan, sampah atau cecair rumahtangga dan suatu bekas untuk kencing, bersama, dalam tiap-tiap satunya, dengan binaan yang mengandungi bekas itu dan juga pasangan dan perkakas yang berkenaan dengannya;

“sink” dan “bilik mandi” masing-masing ertinya ruang sink dan ruang bilik mandi yang digunakan atau dipadankan atau yang dicadang untuk digunakan berhubungan dengan suatu bekalan air kekal dan yang mempunyai hubungan yang sempurna dengan sesuatu betung.

Bekalan air kepada jamban pam dan tempat buang air kecil

(2) Jika ada bekalan air dan betung yang cukup, pihak berkuasa tempatan boleh dengan arahan bertulis kepada mana-mana orang yang mengemukakan sesuatu pelan atau penentuan di bawah seksyen 70 berkenaan dengan pembinaan atau pembinaan semula sesuatu rumah atau bangunan, menghendaki supaya rumah atau bangunan itu diadakan sebilangan jamban pam, tempat buang air kecil, sink dan bilik mandi yang sempurna dan mencukupi sebagaimana yang perlu pada pendapat pihak berkuasa tempatan dalam hal keadaan perkara itu dan jamban pam, tempat buang air kecil, sink dan bilik mandi itu hendaklah dihubungkan kepada betung.

(3) Jika ada bekalan air yang cukup tetapi betung tidak ada, pihak berkuasa tempatan boleh dengan arahan bertulis kepada mana-mana orang yang mengemukakan sesuatu pelan atau penentuan di bawah seksyen 70 berkenaan dengan pembinaan atau pembinaan semula sesuatu rumah atau bangunan, menghendaki supaya rumah atau bangunan itu diadakan sama ada—

- (a) sebilangan jamban pam, tempat buang air kecil, sink dan bilik mandi yang sempurna dan mencukupi bersama dengan suatu sistem untuk penapisan kumbahan sebagaimana dan daripada jenis yang perlu pada pendapat pihak berkuasa tempatan *dan yang mematuhi Akta Perkhidmatan Pembetulan 1993 dalam hal keadaan perkara itu; atau
- (b) sebilangan tandas kimia daripada jenis yang diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan sebagaimana yang difikirkan patut oleh pihak berkuasa tempatan.

(4) Mana-mana orang yang tidak mematuhi mana-mana kehendak pihak berkuasa tempatan di bawah subseksyen (2) dan (3) boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas sabitan.

Mengadakan ruang jamban, ruang sink, ruang bilik mandi, dsb., yang mencukupi

(5) Jika pihak berkuasa tempatan berpuas hati bahawa ruang jamban, ruang sink, ruang tempat buang air kecil atau ruang bilik mandi tidak diadakan dengan mencukupi di sesuatu rumah atau bangunan atau berhubungan dengan sesuatu rumah atau bangunan,

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

pihak berkuasa tempatan boleh, dengan notis bertulis kepada pemunya atau pemunya-pemunya rumah atau bangunan itu, menghendaki supaya rumah atau bangunan itu diadakan ruang jamban, ruang sink, ruang tempat buang air kecil, dan ruang bilik mandi yang sempurna dan mencukupi mengikut sebagaimana yang perlu pada pendapat pihak berkuasa tempatan.

(6) Jika pemunya atau pemunya-pemunya rumah atau bangunan itu tidak mematuhi apa-apa kehendak pihak berkuasa tempatan di bawah subseksyen (5) pihak berkuasa tempatan boleh, apabila tamat tempoh masa yang dinyatakan dalam notis itu dan tempoh itu tidak boleh kurang daripada tiga puluh hari selepas notis itu disampaikan, membuat kerja yang dikehendaki oleh notis itu dan boleh menuntut belanja yang dilakukan bagi membuat kerja itu daripada pemunya atau pemunya-pemunya itu.

Bila pemunya mesti mengadakan jamban pam, dsb.

(7) Jika ada bekalan air dan betung yang cukup pihak berkuasa tempatan boleh dengan notis bertulis menghendaki pemunya atau pemunya-pemunya mana-mana rumah atau bangunan supaya mengadakan di dalam atau bersampingan dengan rumah atau bangunan itu jamban pam, sink, tempat buang air kecil dan bilik mandi mengikut sebagaimana yang perlu pada pendapat pihak berkuasa tempatan.

(8) Jika pemunya atau pemunya-pemunya rumah atau bangunan itu tidak mematuhi apa-apa kehendak pihak berkuasa tempatan di bawah subseksyen (7) pihak berkuasa tempatan boleh, apabila tamat tempoh masa yang dinyatakan dalam notis itu dan tempoh itu tidak boleh kurang daripada tiga puluh hari selepas notis itu disampaikan, membuat kerja yang dikehendaki oleh notis itu dan boleh menuntut belanja yang dilakukan bagi membuat kerja itu daripada pemunya atau pemunya-pemunya itu.

*(9) (Dipotong oleh Akta A867).

Paip air dipasang pada jamban pam, dsb., di rumah tertentu

(10) Dalam hal yang tersebut dalam subseksyen (5) dan (7) jika rumah atau bangunan yang berkenaan itu tidak diadakan bekalan

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

air untuk maksud rumahtangga, pihak berkuasa tempatan boleh mengadakan dan memasang pada atau untuk rumah atau bangunan itu, paip air daripada sesalur air awam ke jamban pam, tempat buang air kecil, sink dan bilik mandi dan mengadakan dan memasang pasangan air sebagaimana yang difikirkannya perlu dan belanja dan kos bagi berbuat demikian hendaklah kena dibayar oleh dan boleh dituntut daripada pemunya atau pemunya-pemunya rumah atau bangunan itu.

(11) Jika dalam sesuatu hal, mengikut subseksyen (10), pihak berkuasa tempatan telah mengadakan dan memasang paip air dan pasangan air pada atau bagi sesuatu rumah atau bangunan pihak berkuasa tempatan boleh membuat suatu kontrak dengan pihak berkuasa berkenaan yang menjaga bekalan air kepada rumah atau bangunan itu dan penduduk rumah atau bangunan itu hendaklah membayar kepada pihak berkuasa tempatan untuk air yang digunakan di situ mengikut kadar yang diperintahkan secara bertulis oleh pihak berkuasa tempatan menurut budi bicaranya dan perintah itu atau salinannya yang diperakui dengan sempurna sebagai suatu salinan yang sah bagi perintah itu hendaklah disampaikan kepada penduduk itu dalam masa satu bulan daripada tarikh perintah itu dibuat dan kecuali sebagaimana yang diperuntukkan di atas penduduk itu hendaklah disifatkan sebagai pengguna berkenaan dengan bekalan air itu, dan perintah itu boleh menghendaki pemunya itu membayar suatu bayaran bulanan minimum sebanyak mana yang ditentukan oleh pihak berkuasa tempatan sama ada atau tidak pemunya itu menggunakan air yang diadakan sedemikian dalam sesuatu bulan.

Jamban pam hendaklah dipindah dan diganti atas belanja pemunya

(12) Pihak berkuasa tempatan boleh pada bila-bila masa memberi notis secara bertulis kepada pemunya mana-mana rumah atau bangunan dalam mana sesuatu jamban pam atau apa-apa pasangan atau perkakas yang dihubungkan dengan mana-mana jamban pam telah diadakan di bawah subseksyen (2), (3), (5) atau (7) atau dengan cara lain menghendaki pemunya itu memindah mana-mana jamban pam atau pasangan atau perkakas yang dihubungkan dengannya itu dan menggantikannya dengan suatu jamban pam yang lain atau dengan pasangan atau perkakas yang lain atas belanja pemunya itu, dan jika pemunya rumah atau bangunan itu tidak mematuhi mana-mana kehendak pihak berkuasa tempatan di bawah subseksyen ini pihak berkuasa tempatan boleh, apabila tamat apa-apa tempoh yang dinyatakan dalam notis itu dan tempoh itu tidak

boleh kurang daripada tiga puluh hari dari tarikh notis itu disampaikan, membuat kerja yang dikehendaki oleh notis itu dan menuntut belanja yang dilakukan bagi membuat kerja itu daripada pemunya rumah atau bangunan itu.

Jamban pam, dsb., disenggara, dsb., atas belanja pemunya

(13) Semua jamban pam, tempat buang air kecil, sink atau pasangan air kotor mandi termasuk yang diadakan di bawah subseksyen (2), (3), (5) atau (7) hendaklah disenggara, dibaiki dan dibaharui oleh pemunya rumah atau bangunan itu atas belanjanya:

Dengan syarat bahawa kos bagi apa-apa pembaikan atau pembaharuan yang diperlukan oleh sebab apa-apa kerosakan yang dilakukan dengan cuai atau dengan sengaja kepada mana-mana jamban pam, tempat buang air kecil, sink atau pasangan air kotor mandi oleh penduduk rumah atau bangunan itu bolehlah dituntut oleh pemunya daripada penduduk itu.

Pihak berkuasa tempatan boleh menghendaki betung, parit, dsb., dibetulkan

*(14) Pihak berkuasa tempatan boleh dengan notis menghendaki pemunya atau pemunya-pemunya bagi mana-mana bangunan atau tanah yang di atasnya terletak apa-apa parit, tempat buang air kecil, jamban pam, sink atau bilik mandi yang tidak disenggara atau dibaiki atau dibaharui dengan sempurna supaya ia dibaiki, dibaharui atau dijaga dengan sempurna dan jika pemunya atau pemunya-pemunya tidak mematuhi kehendak pihak berkuasa tempatan itu, pihak berkuasa tempatan boleh apabila tamat tempoh masa yang dinyatakan dalam notis itu membuat kerja yang dikehendaki dalam notis itu dan boleh menuntut belanja yang dilakukan bagi membuat kerja itu daripada pemunya atau pemunya-pemunya itu.

Pihak berkuasa tempatan boleh menghendaki tempat buang air kecil dipindahkan atau diubah

59. (1) Jika sesuatu tempat buang air kecil atau kemudahan kebersihan yang lain yang membuka ke atas mana-mana jalan adalah ditempatkan atau dibina dengan sebegitu cara hingga menjadi

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

suatu kacau ganggu atau tidak baik kepada kesopanan awam, pihak berkuasa tempatan boleh dengan notis secara bertulis menghendaki pemunya itu supaya memindah atau mengubahnya dengan memuaskan hati pihak berkuasa tempatan dan dalam tempoh yang ditetapkan oleh pihak berkuasa tempatan.

Tempat buang air kecil atau jamban pam hendaklah dipasang ke rumah tempat makan-minum, dsb.

(2) Jika mana-mana rumah awam, rumah makan, bilik makan minum, panggung, panggung wayang, tempat pameran atau tempat hiburan awam tidak ada sesuatu tempat buang air kecil atau jamban pam ataupun ada tempat buang air kecil atau jamban pam kepunyaannya atau dipasang padanya tetapi tidak mencukupi, pihak berkuasa tempatan boleh, dengan notis secara bertulis, menghendaki pemunya premis itu supaya mengadakan dan menyenggara di situ satu atau lebih tempat buang air kecil atau jamban pam yang sesuai di suatu tempat yang sesuai.

(3) Mana-mana orang pemunya yang tidak mematuhi sesuatu notis di bawah seksyen ini dalam tempoh yang dinyatakan dalamnya boleh apabila disabitkan bagi tiap-tiap satu kesalahan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas tamat tempoh yang dinyatakan dalam notis itu.

*60. *(Dipotong oleh Akta A867).*

Paip pengganti udara bagi betung

61. (1) Pihak berkuasa tempatan boleh mendirikan atau memasang kepada mana-mana bangunan apa-apa paip yang perlu untuk penggantian udara yang sempurna bagi parit dan betung kepunyaannya.

(2) Paip itu hendaklah didirikan dengan tidak menyebabkan apa-apa kacau ganggu atau gangguan kepada bangunan itu atau mana-mana bangunan dalam kawasan sekitarnya.

*62. *(Dipotong oleh Akta A867).*

*63. *(Dipotong oleh Akta A867).*

*64. *(Dipotong oleh Akta A867).*

---

*CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1993 [Akta A867].

BAHAGIAN IV

LORONG BELAKANG

Pihak berkuasa tempatan boleh menghendaki tanah untuk sebahagian lorong belakang

65. (1) Jika didapati dari suatu pelan mengenai suatu bangunan yang dikemukakan untuk kelulusan pihak berkuasa tempatan bahawa tapak bangunan itu atau mana-mana tanah yang diasingkan oleh orang yang mengemukakan pelan itu adalah bersempadanan dengan mana-mana tanah yang boleh menjadi sebahagian daripada suatu lorong belakang, pihak berkuasa tempatan boleh meminta Pihak Berkuasa Negeri, mengambil tanah yang akhir tersebut itu mengikut mana-mana undang-undang berhubung dengan pengambilan paksa tanah:

Dengan syarat bahawa tiada apa-apa jua tanah boleh diambil di bawah subseksyen ini jika hal yang demikian akan mengakibatkan tanah terpisah daripada tanah lain yang menjadi sebahagian daripada pegangan itu juga.

Hendaklah diambil kesemua bangunan jika sebahagiannya menjadi tidak berguna

(2) Jika mana-mana bahagian daripada suatu bangunan yang terlekat kepada sesuatu pegangan diambil di bawah seksyen ini dan hal yang demikian menjadikan bahagian bangunan yang selebihnya itu tidak berguna lagi, Pihak Berkuasa Negeri hendaklah, jika dikehendaki oleh pemunyaanya, mengambil bahagian pegangan yang selebihnya itu iaitu bahagian yang darinya bangunan itu menjadi sebahagian.

Kesemua pegangan diambil dalam hal keadaan tertentu

(3) Jika mana-mana bahagian daripada suatu pegangan yang tidak mempunyai apa-apa bangunan terlekat kepada bahagian itu atau kepada bahagian pegangan yang selebihnya itu diambil

di bawah seksyen ini dan hal yang demikian itu menjadikan bahagian pegangan yang selebihnya itu tidak berguna lagi sebagai tapak bangunan, Pihak Berkuasa Negeri hendaklah, jika dikehendaki oleh pemunya, mengambil bahagian pegangan yang selebihnya itu.

Pampasan di mana tanah yang diasingkan menyebabkan terputusnya dari tanah lain

(4) Dalam hal di mana tanah adalah diasingkan dan hal yang demikian menyebabkan tanah kepunyaan pemunya itu terputus dari tanah lain yang menjadi sebahagian daripada pegangan itu juga, jika bahagian lebih kecil tanah yang terputus itu telah menjadi tidak berguna lagi sebagai tapak bangunan oleh sebab terputusnya itu, Pihak Berkuasa Negeri hendaklah, jika dikehendaki oleh pemunya, mengambil bahagian yang lebih kecil itu.

Pihak Berkuasa Negeri boleh memerintahkan lorong belakang disusun atur

66. (1) Pihak berkuasa Negeri boleh pada bila-bila masa atas syor pihak berkuasa tempatan memerintahkan supaya suatu lorong belakang yang lebarnya tidak kurang daripada empat puluh kaki disusun atur melalui mana-mana tanah.

(2) Tanah-tanah yang dinyatakan dalam perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) itu boleh diambil bagi maksud mengadakan lorong belakang itu dan pihak berkuasa tempatan boleh meminta Pihak Berkuasa Negeri mengambil tanah itu menurut mana-mana undang-undang yang berhubungan dengan pengambilan paksa tanah.

Penentuan tanah tambahan dalam perintah

(3) Mana-mana tanah yang pada pendapat Pihak Berkuasa Negeri mungkin perlu diambil olehnya di bawah subseksyen (4) atau (5) atau yang bersempadan atau berdekatan dengan tapak lorong belakang itu boleh dinyatakan dalam perintah yang dibuat di bawah subseksyen (1) sebagai tambahan kepada tanah yang dikehendaki bagi tapak lorong belakang itu.

Hendaklah diambil kesemua bangunan jika sebahagiannya menjadi tidak berguna lagi

(4) Jika mana-mana bahagian daripada suatu bangunan yang terlekat kepada sesuatu pegangan diambil di bawah seksyen ini dan hal yang demikian menjadikan bahagian bangunan yang selebihnya itu tidak berguna lagi Pihak Berkuasa Negeri hendaklah, jika dikehendaki oleh pemunya, mengambil bahagian pegangan yang selebihnya itu iaitu bahagian yang darinya bangunan itu menjadi sebahagian.

Kesemua pegangan diambil dalam hal keadaan tertentu

(5) Jika mana-mana bahagian daripada suatu pegangan yang tiada apa-apa bangunan terletak kepada bahagian itu atau kepada bahagian pegangan yang selebihnya itu diambil di bawah seksyen ini dan hal yang demikian menjadikan bahagian pegangan yang selebihnya itu tidak berguna lagi sebagai tapak bangunan, Pihak Berkuasa Negeri hendaklah, jika dikehendaki oleh pemunya, mengambil bahagian pegangan yang selebihnya itu.

Pihak berkuasa tempatan boleh menuntut kos pengambilan bagi dan menyusun atur atau membina lorong belakang

67. (1) Jika Pihak Berkuasa Negeri telah mengambil mana-mana tanah yang perlu dan pihak berkuasa tempatan telah menyusun atur atau membina suatu lorong belakang, pihak berkuasa tempatan boleh menuntut kos bagi mengambil tanah itu dan bagi menyusun atur atau membina lorong belakang itu daripada pemunya bidang hadapan atau pemaju atau kedua-duanya.

(2) Jika kos itu kena dibayar oleh pemunya bidang hadapan kos itu hendaklah dibayar oleh orang yang menjadi pemunya bidang hadapan apabila kerja itu siap.

(3) Pada menentukan amaun yang masing-masing kena dibayar oleh pemunya bidang hadapan atau pemaju itu, pihak berkuasa tempatan hendaklah menimbang—

- (a) bidang hadapan premis mereka masing-masing ke lorong belakang itu;
- (b) luas premis mereka masing-masing;

- (c) takat faedah yang akan didapati oleh premis itu dengan menyusun atur atau membina lorong belakang itu;
- (d) kos bagi premis yang diserahkan balik oleh pemunya secara sukarela kepada pihak berkuasa tempatan itu; dan
- (e) apa-apa perkara lain yang pada pendapat pihak berkuasa tempatan adalah berkaitan dan patut dipertimbangkan.

(4) Mana-mana lorong belakang yang disusun atur atau dibina oleh pihak berkuasa tempatan hendaklah disenggara oleh pihak berkuasa tempatan.

(5) Bagi maksud subseksyen 65(2), (3), (4) dan (5), seksyen 66 dan seksyen ini, berkenaan dengan Wilayah Persekutuan sebutan mengenai Pihak Berkuasa Negeri hendaklah ditafsirkan sebagai sebutan mengenai Kerajaan Persekutuan.

Pengisytiharan lorong belakang sebagai jalan awam

68. Walau apapun peruntukan Bahagian ini, pihak berkuasa tempatan boleh mengisytiharkan mana-mana lorong belakang menjadi suatu jalan awam menurut tatacara yang ditetapkan di bawah seksyen 13.

Peruntukan am berkenaan dengan lorong belakang

69. (1) Dalam Akta ini dan dalam undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya pernyataan “lorong belakang” termasuklah tiap-tiap lorong belakang sama ada yang sedia ada atau yang akan ada kemudian daripada ini dan mana-mana bahagiannya dan apa-apa jalan masuk kepadanya dan semua tanah yang telah pun atau yang kemudian daripada ini diambil atau diasingkan untuk atau disusun atur sebagai lorong belakang dan semua alur, parit dan apa-apa yang berkaitan dengan suatu lorong belakang.

(2) Pihak berkuasa tempatan boleh pada bila-bila masa, menurut budi bicaranya sendiri, menutup atau dengan cara lain menahan sesiapa atau apa-apa jua daripada masuk ke dalam, keluar dari atau masuk kembali ke dalam mana-mana lorong belakang yang dikawal olehnya atau mana-mana bahagiannya sama ada semua sekali atau dengan bersyarat.

Menghapuskan halangan

(3) Tiada seseorangpun boleh mendirikan atau menyenggara atau membenarkan didiri atau disenggara apa-apa halangan dalam atau atas mana-mana lorong belakang, dan pihak berkuasa tempatan boleh, di mana halangan itu terdapat, menurunkan dan menghapuskan halangan itu dan kos dan belanja bagi menurunkan atau menghapuskan halangan itu boleh dituntut daripada orang yang bertanggungjawab bagi mendirikan atau menyenggara halangan itu atau bagi membenarkan halangan itu didirikan atau disenggara mengikut cara yang diperuntukkan kemudian daripada ini.

BAHAGIAN V

BANGUNAN

Notis mengenai bangunan baharu

70. (1) Tiada seorang pun boleh mendirikan sesuatu bangunan tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan.

* (2) Mana-mana orang yang bercadang mendirikan sesuatu bangunan hendaklah mengemukakan—

- (a) kepada pihak berkuasa tempatan apa-apa pelan dan penentuan sebagaimana yang dikehendaki oleh mana-mana undang-undang kecil yang dibuat di bawah Akta ini; dan
- (b) kepada pihak berkuasa berkanun yang berkaitan apa-apa pelan dan penentuan berkenaan dengan sistem pembetulan sebagaimana yang dikehendaki oleh mana-mana undang-undang bertulis lain.

(3) Tiada sesuatu pelan untuk mendirikan suatu bangunan boleh diluluskan—

- (a) jika bangunan itu hendak didirikan di atas sesuatu pegangan yang bersetempatan dengan sesuatu jalan baharu atau sesuatu jalan baharu yang dicadangkan atau yang mempunyai akses kepadanya sehingga pelan bagi jalan baharu itu telah diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan di bawah peruntukan Akta ini;

---

* CATATAN—Lihat seksyen 17 Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) [Akta A867].

- (b) sebelum dibuat apa-apa deposit yang dikehendaki di bawah seksyen 18 atau melainkan jika bangunan atau kelas bangunan itu telah dikecualikan daripada subseksyen 17(1) oleh Pihak Berkuasa Negeri; dan
- (c) sebelum dipatuhi apa-apa syarat lain yang difikirkan perlu dikenakan oleh pihak berkuasa tempatan.

Pihak berkuasa tempatan boleh memberi arahan

(4) Pihak berkuasa tempatan boleh memberi arahan bertulis kepada orang yang mengemukakan sesuatu pelan dan penentuan berkenaan dengan mana-mana daripada butir-butir berikut:

- (a) pematuhan Akta ini atau mana-mana Akta lain atau mana-mana undang-undang kecil, perintah, kaedah atau peraturan yang dibuat di bawahnya;
- (b) tapak sesuatu bangunan dan ruang yang akan ditinggalkan lapang di keliling mana-mana bangunan untuk membolehkan cahaya matahari senang masuk dan udara senang beredar dan juga untuk memudahkan pembuangan sampah;
- (c) aras takat mana asas tapak dan tingkat yang rendah sekali hendak disusun atur;
- (d) meninggikan aras tapak supaya menjadi asas tapak yang stabil dan kukuh dan bahan yang hendak digunakan untuk meninggikan aras tapak itu;
- (e) garis bidang hadapan dengan bangunan berdekatan, jika bangunan itu bersempadan dengan suatu jalan awam atau terletak dalam lingkungan lima puluh kaki dari suatu jalan awam;
- (f) pelan tegak depan, dan jika pelan tegak rusuk bersempadanan dengan suatu jalan awam atau di dalam lingkungan lima puluh kaki daripada suatu jalan awam, pelan tegak rusuk itu;
- (g) menganjak bangunan ke hadapan atau ke belakang ke garis aturan jalan sebagaimana ditakrifkan dalam seksyen 23;

- (h) kelas, reka bentuk dan rupa bangunan yang hendak didirikan di suatu daerah, tempat atau jalan di mana hanya bangunan daripada sesuatu kelas, reka bentuk atau rupa tertentu sahaja boleh didirikan;
- (i) mengadakan bekalan air yang bersih dan mencukupi dalam jarak yang munasabah daripada bangunan itu;
- (j) menganjak bangunan ke belakang ke mana-mana garis bangunan;
- (k) mengadakan dan membina sesuatu arked atau siar kaki berturap bagi kegunaan pejalan kaki di sepanjang mana-mana bahagian lot bangunan yang bersempadanan dengan sesuatu jalan.

(5) Orang yang telah diberi arahan bertulis hendaklah meminda pelan dan penentuan itu dengan sewajarnya dan mengemukakan semula pelan dan penentuan yang dipinda itu dalam tempoh yang dinyatakan oleh pihak berkuasa tempatan.

(6) Jika pelan yang dipinda itu tidak dikemukakan semula dalam tempoh yang dinyatakan itu, atau dalam suatu tempoh yang dilanjutkan, maka pelan itu tidak boleh dipertimbangkan semula dan hendaklah disifatkan sebagai telah ditarik balik tetapi orang itu boleh mengemukakan pelan dan penentuan baharu.

Bangunan yang diarahkan supaya dianjak ke hadapan

(7) Jika arahan diberi supaya suatu bangunan dianjak ke hadapan ke garis aturan jalan, maka arahan itu adalah dipatuhi dengan secukupnya jika suatu tembok atau pagar daripada apa-apa bahan dan ukuran yang diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan didirikan pada suatu tempat yang cukup jauhnya dari garis itu untuk mengadakan sesuatu arked atau siar kaki yang mungkin dikehendaki di bawah Akta ini.

Pampasan jika arahan diberi supaya bangunan dianjak ke belakang

(8) Jika pihak berkuasa tempatan mengarahkan mana-mana orang yang mengemukakan pelan suatu bangunan supaya menganjak bangunan itu ke belakang ke garis aturan jalan, pihak berkuasa tempatan boleh mengambil milik tanah yang dalam kawasan garis

aturan jalan itu dan tanah yang diambil milik sedemikian hendaklah diambil oleh Pihak Berkuasa Negeri atas permintaan pihak berkuasa tempatan mengikut mana-mana undang-undang berhubung dengan pengambilan paksa tanah dan hendaklah kemudian daripada itu disifatkan sebagai suatu bahagian jalan awam itu.

Notis memulakan semula kerja bangunan

(9) Tiada seorang pun boleh memulakan pendirian sesuatu bangunan atau memulakan semula pendirian sesuatu bangunan dalam sesuatu hal jika kerja mendirikan bangunan itu telah digantung bagi suatu tempoh terus-menerus lebih daripada tiga bulan melainkan jika—

- (a) kerja itu dimulakan atau dimulakan semula, mengikut mana-mana yang berkenaan, dalam masa dua belas bulan daripada tarikh pelan dan penentuan bangunan itu telah diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan; dan
- (b) dia telah memberi pihak berkuasa tempatan empat hari notis secara bertulis akan maksudnya hendak memulakan atau memulakan semula kerja itu, mengikut mana-mana yang berkenaan.

(9A) Walau apapun subseksyen (9), tiada seorang pun boleh memulakan pendirian sesuatu bangunan melainkan jika suatu salinan pelan struktur yang terperinci bangunan itu bersama dengan suatu salinan kiraan strukturnya yang boleh dibaca dan apa-apa butir, dokumen atau laporan lain yang dikehendaki oleh pihak berkuasa tempatan telah dikemukakan.

(10) Bagi maksud perenggan (9)(a), “pelan dan penentuan” ertinya pelan dan penentuan yang pada asalnya diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan tetapi tidak termasuk sesuatu pelan atau penentuan yang meminda yang diluluskan kemudiannya oleh pihak berkuasa tempatan berhubung dengannya.

(11) Mana-mana orang yang membuat apa-apa perubahan kepada mana-mana bangunan dengan apa-apa cara selain yang diperuntukkan dalam Akta ini atau dalam undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit dan sesuatu Mahkamah Majistret hendaklah, atas permohonan pihak berkuasa tempatan itu, mengeluarkan suatu perintah mandatori untuk mengubah bangunan itu dengan apa-apa cara atau untuk meruntuhkannya.

(12) Mana-mana orang yang menggunakan sesuatu bangunan atau bahagian sesuatu bangunan bagi sesuatu maksud selain maksud yang baginya ia telah dibina pada asalnya tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit dan juga boleh didenda tambahan tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas suatu notis untuk memberhentikan bangunan itu daripada digunakan bagi maksud lain itu telah disampaikan kepada orang itu.

(13) Mana-mana orang yang—

- (a) memulakan atau memulakan semula pendirian sesuatu bangunan dengan melanggar subseksyen (9);
- (aa) memulakan pendirian sesuatu bangunan dengan melanggar subseksyen (9A);
- (b) melencong daripada mana-mana pelan atau penentuan yang diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan tanpa mendapat kebenaran bertulis terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan;
- (c) mendirikan sesuatu bangunan bersalahan dengan Akta ini atau dengan mana-mana undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya; atau
- (d) tidak mematuhi sesuatu perintah atau arahan bertulis yang sah di sisi undang-undang daripada pihak berkuasa tempatan atau sesuatu had atau syarat yang dikenakan oleh pihak berkuasa tempatan kepada apa-apa ubahsuaian atau pengenehan apa-apa kehendak mana-mana undang-undang kecil,

boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit dan juga boleh didenda tambahan sebanyak dua ratus lima puluh ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas sabitan.

(14) Dalam sesuatu hal di mana langkah pembicaraan tidak diambil terhadap mana-mana orang yang telah melanggar subseksyen (13) dengan sebab tidak mendapat kebenaran terlebih dahulu daripada pihak berkuasa tempatan orang itu hendaklah tatkala mengemukakan pelan dan penentuan kepada pihak berkuasa tempatan mengikut Akta ini membayar kepada pihak berkuasa tempatan sejumlah wang yang tidak boleh kurang daripada lima kali ganda tetapi

tidak melebihi dua puluh kali ganda bayaran yang ditetapkan mengikut sebagaimana yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Negeri, dan jika sekiranya pelan dan penentuan dikemukakan tanpa bayaran itu, pihak berkuasa tempatan hendaklah enggan menerimanya.

(15) Mana-mana Majistret hendaklah, atas permohonan pihak berkuasa tempatan atau seorang pegawai awam yang diberi kuasa oleh pihak berkuasa tempatan secara bertulis bagi maksud itu, membuat suatu perintah mandatori menghendaki mana-mana orang yang disabitkan suatu kesalahan di bawah subseksyen (13) mengubah dengan apa-apa cara atau meruntuhkan bangunan itu.

Apa yang dikatakan mendirikan sesuatu bangunan

(16) Bagi maksud seksyen ini dan seksyen 75 mana-mana orang hendaklah disifatkan sebagai mendirikan sesuatu bangunan jika dia—

- (a) memulakan kerja di atas tapak bangunan bagi atau berkenaan dengan suatu bangunan baharu;
- (b) menambah kepada atau mengubah mana-mana bangunan yang sedia ada dengan cara yang akan melibatkan—
  - (i) asas tapak baharu; atau
  - (ii) bina atas atau bumbung baharu atau separuh baharu atau tambahan atas dinding yang sedia ada atau asas tapak yang sedia ada;
- (c) mengubahjadikan sesuatu bangunan yang bukan pada asalnya dibina untuk kediaman manusia kepada rumah kediaman;
- (d) mengubahjadikan sesuatu bangunan yang pada asalnya dibina sebagai suatu rumah kediaman kepada lebih daripada satu rumah kediaman;
- (e) mengubahjadikan sesuatu rumah yang pada asalnya dibina bagi maksud kediaman kepada maksud lain;
- (f) menyeleweng sama ada sebelum atau selepas siap bangunan itu dibina tentang apa-apa butir daripada mana-mana pelan atau penentuan yang telah diluluskan oleh pihak berkuasa tempatan pada bila-bila masa berkenaan dengan bangunan itu;

- (g) melanggar peruntukan Akta ini atau mana-mana undang-undang kecil berhubungan dengan bangunan;
- (h) membaharui atau membaiki mana-mana bangunan yang sedia ada dengan cara yang melibatkan sesuatu pembaharuan, pembinaan semula atau pendirian mana-mana bahagian daripada sesuatu dinding sebelah luar atau dinding dua pihak setakat satu tingkat tingginya walau daripada bahan apapun dinding sebelah luar atau dinding dua pihak itu diperbuat;
- (i) meruntuh dan membina semula atau menambah kepada suatu bangunan dengan cara yang melibatkan lebih—
  - (i) setengah daripada luas permukaan dinding dan sekatan; atau
  - (ii) setengah daripada luas permukaan lantai (tidak termasuk tingkat tanah) atau bumbung; atau
- (j) membina suatu tingkat atau tingkat tambahan, atau membaharui, membina semula atau mendirikan suatu dinding sebelah luar atau dinding dua pihak pada tingkat satu, tingkat dua atau tingkat tiga yang dikira daripada aras tanah, setakat satu tingkat tingginya:

Dengan syarat bahawa, bagi maksud subseksyen (2) dan bagi maksud seksyen 75 seseorang yang melaksanakan atau melakukan apa-apa kerja atau perkara yang dinyatakan dalam subperenggan (b)(ii), perenggan (f), (g) atau (h) tidaklah boleh disifatkan sebagai mendirikan suatu bangunan.

Pernyataan “pendirian sesuatu bangunan” hendaklah ditafsirkan dengan sewajarnya.

Kerja yang dilaksanakan atas bangunan yang sama pada masa dua kali atau lebih dalam masa sepuluh tahun boleh disifatkan sebagai suatu kerja pembinaan semula dan boleh dikumpulkan bagi maksud takrif ini.

(17) (a) Jika pendirian sesuatu bangunan adalah dimulakan atau dijalankan berkenaan dengan mana-mana bangunan, pendirian itu hendaklah dianggap sehingga dibuktikan sebaliknya, sebagai telah

dimulakan atau dijalankan oleh pemunya tanah yang di atasnya bangunan itu didirikan dan pemunya itu bertanggungjawab atasnya.

(b) Jika suatu bangunan didirikan di atas tanah kosong dan orang yang sebenarnya mendirikan bangunan itu tidak diketahui atau tidak dapat dijumpai di Malaysia, bangunan itu hendaklah disifatkan sebagai telah didirikan oleh pemunya tanah itu dan pemunya tanah itu adalah bertanggungjawab keatasnya.

Kelulusan pelan

(18) Jika dalam masa tiga bulan kalendar dari tarikh dikemukakan apa-apa pelan di bawah subseksyen (2) atau dari tarikh dikemukakan semula pelan itu yang dipinda menurut subseksyen (5), mengikut mana-mana yang berkenaan, pihak berkuasa tempatan tidak meluluskan, tidak menolak atau tidak membuat suruhan bertulis berkenaan dengannya, orang yang telah mengemukakan pelan itu boleh memohon kepada Pihak Berkuasa Negeri, dan kuasa yang terletak hak pada pihak berkuasa tempatan itu di bawah seksyen ini hendaklah kemudiannya terletak hak pada Pihak Berkuasa Negeri.

(19) Apa-apa pelan, penentuan, kiraan, butir, dokumen atau laporan yang dikehendaki supaya dikemukakan di bawah seksyen ini hendaklah disediakan dan diperakui oleh seseorang yang berkeelayakan.

Kerja tanah

70A. (1) Tiada seorang pun boleh memulakan menjalankan atau membenarkan supaya dimulakan atau dijalankan sesuatu kerja tanah tanpa terlebih dahulu mengemukakan kepada pihak berkuasa tempatan pelan dan penentuan berkenaan dengan kerja tanah itu dan mendapat kelulusan pihak berkuasa tempatan mengenainya.

(2) Jika kerja tanah itu akan dimula atau dijalankan bagi maksud membina apa-apa bangunan, jalan, longkang, pemetung, atau benteng, atau bagi menanam apa-apa kabel atau paip, atau bagi maksud apa-apa jua pembinaan atau kerja lain, pelan dan penentuan berhubungan dengan pembinaan atau kerja itu yang kena

dikemukakan di bawah Akta ini atau mana-mana undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya hendaklah dikemukakan kepada pihak berkuasa tempatan pada masa mengemukakan pelan dan penentuan berkenaan dengan kerja tanah itu.

(3) Pada memberi kelulusan di bawah subseksyen (1) pihak berkuasa tempatan boleh mengenakan apa-apa syarat yang difikirkannya wajar.

(4) Pihak berkuasa tempatan boleh, jika ia memperakui bahawa keselamatan nyawa dan harta-benda adalah terlibat atau mungkin akan terlibat oleh apa-apa kerja tanah, memerintah supaya diberhentikan dengan serta-merta kesemua atau sebahagian daripada kerja tanah itu; perakuan pihak berkuasa tempatan di bawah subseksyen ini adalah bukti muktamad mengenai perkara yang tersebut dalamnya dan tidak boleh dipersoalkan atau tertakluk kepada apa-apa rayuan atau ulangkaji dalam mana-mana mahkamah.

(5) Tanpa menyentuh subseksyen (4), pihak berkuasa tempatan boleh, dari semasa ke semasa, memberi apa-apa arahan yang difikirkannya wajar berkenaan dengan apa-apa kerja tanah, dan arahan itu hendaklah dipatuhi oleh orang yang kepadanya arahan itu diberi, dan jika arahan itu tidak dipatuhi, pihak berkuasa tempatan boleh memerintah supaya diberhentikan kesemua atau sebahagian daripada kerja tanah itu.

(6) Walau apapun subseksyen (4) dan (5), pihak berkuasa tempatan sendiri boleh menyebabkan apa-apa kerja dilaksanakan atau apa-apa langkah diambil jika ia berpendapat bahawa kerja atau langkah itu adalah perlu, dan kerja atau langkah itu boleh menjadi tambahan kepada atau ganti bagi apa-apa jua yang dikehendaki dibuat di bawah sesuatu arahan atau perintah yang diberi di bawah subseksyen (4) atau (5).

(7) Jika pemberhentian kerja tanah itu telah diperintahkan di bawah seksyen ini, pihak berkuasa tempatan boleh membenarkan kerja tanah itu dijalankan semula tertakluk kepada arahan atau syarat yang dinyatakan oleh pihak berkuasa tempatan dipatuhi.

(8) Pihak berkuasa tempatan atau seseorang yang diberikuasa olehnya atau bagi pihaknya boleh memasuki mana-mana tanah, bangunan atau premis pada bila-bila masa siang atau malam tanpa notis kepada pemunya atau penduduk tanah, bangunan atau premis

itu bagi maksud melaksanakan apa-apa kerja di bawah seksyen ini atau bagi menjalankan apa-apa pemeriksaan bagi maksud seksyen ini.

(9) Mana-mana orang yang melanggar mana-mana peruntukan seksyen ini atau tidak mematuhi apa-apa arahan atau perintah yang diberi di bawah seksyen ini atau melakukan apa-apa perbuatan bagi menghalang dengan apa jua caranya kemasukan atau pelaksanaan apa-apa kerja yang diberi kuasa untuk dijalan atau dilaksanakan di bawah seksyen ini oleh atau bagi pihak berkuasa tempatan adalah, apabila disabitkan, bersalah atas suatu kesalahan dan boleh dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi lima tahun atau didenda tidak melebihi lima puluh ribu ringgit atau kedua-duanya, dan bagi suatu kesalahan yang berterusan denda yang boleh meningkat hingga lima ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan.

(10) Jika seseorang telah disabitkan atas suatu kesalahan di bawah subseksyen (9) pihak berkuasa tempatan boleh membatalkan kelulusan pelan dan penentuan yang diberi di bawah subseksyen (1), dan orang yang menjalankan kerja tanah itu hendaklah, apabila menerima notis pembatalan itu, dengan serta-merta memberhentikan kesemua kerja tanah itu.

(11) Jika pemberhentian kerja tanah itu telah diperintahkan di bawah subseksyen (4) atau (5) atau dikehendaki supaya dikuatkuasakan di bawah subseksyen (10) dan perintah atau kehendak itu tidak dipatuhi, pihak berkuasa tempatan boleh secara terus mengeluarkan sesiapa atau memindahkan apa-apa kelengkapan, kereta, jentera atau apa-apa jua benda daripada tapak kerja tanah itu supaya menjamin kerja tanah itu diberhentikan dan bagi maksud ini pihak berkuasa tempatan boleh meminta bantuan polis.

(12) Jika pihak berkuasa tempatan menjalankan kuasanya di bawah subseksyen (6), (11) atau (16), ia boleh mendapatkan apa-apa perbelanjaan dan kos yang dilakukan olehnya daripada pemunya tanah atas mana kerja tanah itu dijalankan mengikut cara sama dengan yang diperuntukkan bagi mendapatkan kadar; amau kos dan perbelanjaan yang hendak didapatkan sedemikian oleh pihak berkuasa tempatan hendaklah diperakui oleh pihak berkuasa tempatan dan perakuan pihak berkuasa tempatan mengenai perkara ini adalah bukti muktamad mengenai perkara yang tersebut dalamnya dan tidak boleh tertakluk kepada apa-apa rayuan atau ulangkaji dalam mana-mana mahkamah.

(13) Peruntukan seksyen ini tidak boleh dipakai bagi kerja tanah yang dimula atau dijalankan oleh atau bagi pihak Kerajaan Malaysia atau sesuatu Kerajaan Negeri.

(14) Jika apa-apa kerja tanah dimula atau dijalankan, pemunya tanah atas mana kerja tanah itu dimula atau dijalankan adalah disifatkan sebagai telah membenarkan kerja tanah itu dimula atau dijalankan.

(15) Pihak berkuasa tempatan atau seseorang yang diberi kuasa olehnya atau bagi pihaknya tidak boleh tertakluk kepada apa-apa jua tindakan, tuntutan, tanggungan atau desakan yang berbangkit daripada penjalanan mana-mana daripada kuasa yang diberi kepada pihak berkuasa tempatan di bawah seksyen ini atau di bawah mana-mana undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya.

(16) Jika sesuatu jalan awam atau sesuatu bahagian daripadanya, atau sesuatu bangunan, atau sesuatu binaan, atau apa-apa jua harta lain yang dipunyai oleh Kerajaan Malaysia atau mana-mana Kerajaan Negeri atau oleh pihak berkuasa tempatan adalah rosak oleh atau akibat daripada apa-apa kerja tanah atas mana-mana tanah, pihak berkuasa tempatan boleh membaiki dan membayar kerugian kerosakan yang dilakukan itu.

(17) Pihak berkuasa tempatan boleh membuat undang-undang kecil—

- (a) berkenaan dengan kerja tanah;
- (b) untuk mengadakan peruntukan bagi pelan dan penentuan berkenaan dengan kerja tanah;
- (c) pengemukaan pelan, penentuan, butir-butir dokumen dan laporan berhubungan dengan kerja tanah, orang yang berkeelayakan untuk mengemukakannya dan tugas serta tanggungjawab mereka, dan bentuk dan sifat atau pengelasan pelan, penentuan, butir-butir dokumen dan laporan itu dan fi untuknya;
- (d) untuk mengadakan peruntukan bagi hukuman denda atas kesalahan di bawah undang-undang kecil yang dibuat di bawah seksyen ini sebanyak tidak melebihi dua ribu ringgit dan, bagi sesuatu kesalahan yang berterusan, tidak melebihi satu ratus ringgit bagi tiap-tiap satu hari kesalahan itu diteruskan;

- (e) untuk mengadakan peruntukan bagi pengecualian daripada semua atau mana-mana peruntukan seksyen ini berkenaan dengan kerja tanah yang bersifat kecil atau sementara; dan
- (f) pada amnya untuk menguatkuasakan tujuan dan maksud seksyen ini.

(18) Dalam seksyen ini dan dalam mana-mana undang-undang kecil yang dibuat di bawahnya perkataan “kerja tanah” termasuklah apa-apa perbuatan mengorek, merata, menimbus dengan apa-apa bahan, menanam cerucuk, membina asas, atau menebang pokok, atas mana-mana tanah, atau apa-apa perbuatan lain yang menyentuh atau mengganggu mana-mana tanah.

Perintah untuk mengkaji semula keselamatan dan kestabilan semasa pendirian bangunan

70B. (1) Jika ada perubahan pada topografi, ciri tanah atau kawasan sekitarnya yang diakibatkan oleh pendirian bangunan atau sebab semula jadi, yang tidak menepati apa-apa pelan yang diluluskan berhubung dengannya, pihak berkuasa tempatan boleh melakukan suatu pemeriksaan visual.

(2) Jika pihak berkuasa tempatan mengesyaki secara munasabah bahawa ada kecacatan, perubahan bentuk atau kemerosotan pada struktur bangunan yang sedang didirikan yang berkemungkinan mengakibatkan kerobohan bangunan itu, pihak berkuasa tempatan boleh mengeluarkan kepada pemunya bangunan itu suatu perintah untuk mengkaji semula keselamatan dan kestabilan—

- (a) bangunan itu;
- (b) asas tapak bangunan itu; dan
- (c) persekitaran yang di atasnya pendirian bangunan itu sedang berjalan.

(3) Kajian semula itu hendaklah diusahakan oleh seseorang yang berkelayakan selain daripada orang yang berkelayakan yang menyediakan dan memperakui pelan, kiraan, butir-butir, dokumen atau laporan yang dikemukakan kepada pihak berkuasa tempatan sebelum bermulanya pendirian bangunan itu.

(4) Laporan kajian semula itu hendaklah dikemukakan kepada pihak berkuasa tempatan dalam tempoh yang ditentukan oleh pihak berkuasa tempatan.

(5) Pihak berkuasa tempatan boleh, selepas menilai laporan kajian semula itu—

- (a) memperakui bahawa keselamatan nyawa atau harta terjejas atau mungkin akan terjejas akibat pendirian bangunan itu; dan
- (b) menyampaikan suatu notis secara bertulis kepada pemunya bangunan itu akan niatnya untuk mengeluarkan suatu perintah bagi pemberhentian pendirian bangunan itu.

(6) Pihak berkuasa tempatan hendaklah memaklumkan kepada pemunya bangunan itu akan haknya untuk membantah niat pihak berkuasa tempatan untuk mengeluarkan suatu perintah bagi pemberhentian pendirian bangunan itu, dalam tempoh empat belas hari dari tarikh penyampaian notis dalam perenggan (5)(b), dan jika tiada bantahan diterima dalam tempoh itu, perintah bagi pemberhentian itu hendaklah dikeluarkan dan berkuat kuasa serta-merta.

(7) Jika bantahan diterima di bawah subseksyen (6) pihak berkuasa tempatan hendaklah, dengan seberapa segera yang mungkin selepas habis tempoh yang di dalamnya bantahan boleh dibuat, mendengar mana-mana orang yang telah membuat bantahan dan selepas itu memutuskan sama ada—

- (a) suatu perintah bagi pemberhentian pendirian bangunan dikeluarkan; atau
- (b) arahan di bawah subseksyen (8) diberikan.

(8) Tanpa menjejaskan kuasanya di bawah subseksyen (5) pihak berkuasa tempatan boleh, selepas menilai laporan kajian semula itu, memberi kepada mana-mana orang arahan bertulis termasuklah pengemukaan suatu pelan yang baru atau yang telah dipinda berkenaan dengan yang berikut:

- (a) penstabilan cerun;
- (b) pengadaan kemudahan pamaritan tambahan;
- (c) penguatan tembok penahan yang sedia ada dan pembinaan tembok baru;

- (d) pengadaan ciri tambahan lain untuk menyokong kerja binaan yang sedia ada; dan
- (e) apa-apa perkara lain yang pihak berkuasa tempatan fikirkan perlu,

bagi maksud memperbaiki apa-apa kecacatan, perubahan bentuk atau kemerosotan pada struktur bangunan itu, menghapuskan apa-apa bahaya kepada nyawa atau harta dan memastikan keselamatan dan kestabilan bangunan itu, asas tapak dan persekitarannya dan arahan itu hendaklah dipatuhi dalam tempoh yang ditentukan di dalamnya.

(9) Jika arahan yang diberikan di bawah subseksyen (8) tidak dipatuhi, pihak berkuasa tempatan boleh memerintahkan pemberhentian keseluruhan atau sebahagian daripada pendirian bangunan itu.

(10) Jika perintah bagi pemberhentian pendirian bangunan yang dibuat di bawah—

- (a) subseksyen (6);
- (b) perenggan (7)(a); atau
- (c) subseksyen (9), sama ada keseluruhannya atau sebahagiannya,

tidak dipatuhi, pihak berkuasa tempatan boleh secara terus mengeluarkan mana-mana orang atau mengalihkan apa-apa kelengkapan, kenderaan, jentera atau benda dari tapak di mana bangunan itu sedang didirikan untuk memperdapatkan pemberhentian pendirian bangunan itu dan bagi maksud ini bolehlah meminta bantuan polis.

(11) Walau apapun subseksyen (8), (9) dan (10) pihak berkuasa tempatan boleh melaksanakan apa-apa kerja, mengambil apa-apa langkah atau meruntuhkan sesuatu bangunan yang sedang didirikan—

- (a) jika ia berpendapat bahawa kerja, langkah atau peruntukan itu perlu untuk menghalang suatu bahaya yang hampir benar kepada nyawa atau harta; atau
- (b) dalam hal ketidakpatuhan terhadap apa-apa arahan yang diberikan di bawah subseksyen (8),

dan kerja, langkah atau peruntukan itu boleh menjadi sebagai tambahan kepada atau ganti bagi apa-apa jua yang dikehendaki dibuat di bawah arahan itu dan pihak berkuasa tempatan boleh mendapatkan segala perbelanjaan yang dilakukan secara munasabah olehnya pada berbuat sedemikian daripada pemunya bangunan itu.

(12) Pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang yang diberi kuasa olehnya atau bagi pihaknya boleh memasuki tapak bangunan yang sedang didirikan dan bangunan yang sedang didirikan pada bila-bila masa tanpa notis kepada pemunya untuk melakukan suatu pemeriksaan atau bagi apa-apa maksud lain di bawah seksyen ini.

(13) Jika—

(a) pemberhentian pendirian bangunan—

(i) telah diperintahkan di bawah subseksyen (6), perenggan (7)(a) atau subseksyen (9), mengikut mana-mana yang berkenaan; atau

(ii) telah diperdapatkan di bawah subseksyen (10);

(b) arahan yang diberikan di bawah subseksyen (8) telah dipatuhi; atau

(c) apa-apa kerja pembaikan telah dilaksanakan atau langkah telah diambil di bawah subseksyen (11),

pihak berkuasa tempatan boleh membenarkan pemulaan semula pendirian bangunan itu tertakluk kepada pematuhan apa-apa arahan dan syarat yang ditetapkannya.

(14) Pihak berkuasa tempatan boleh, tanpa menjejaskan haknya untuk mendapatkan perbelanjaan di bawah seksyen 104, enggan membenarkan pemulaan semula pendirian bangunan di bawah subseksyen (13) sehingga segala perbelanjaan yang dilakukan secara munasabah olehnya pada memperdapatkan pemberhentian pendirian bangunan itu, melaksanakan kerja itu atau mengambil langkah itu telah dibayar ganti oleh pemunya bangunan itu.

(15) Mana-mana orang yang—

(a) tidak mematuhi apa-apa perintah, arahan atau syarat yang diberikan di bawah seksyen ini; atau

(b) melakukan apa-apa perbuatan bagi menghalang dengan apa-apa jua cara pihak berkuasa tempatan atau mana-

mana orang yang diberikuasa olehnya atau bagi pihaknya dalam pelaksanaan kuasanya di bawah seksyen ini,

boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ratus ribu ringgit atau dipenjarakan bagi tempoh tidak melebihi lima tahun atau kedua-duanya, dan boleh juga didenda tambahan tidak melebihi lima ratus ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas sabitan.

Pembatalan kelulusan apa-apa pelan, penentuan dan kebenaran

70c. Jika seseorang telah disabitkan atas suatu kesalahan di bawah subseksyen 70B(15), pihak berkuasa tempatan boleh membatalkan kelulusan apa-apa pelan, penentuan dan kebenaran yang diberi di bawah Akta ini dan dia hendaklah, apabila menerima notis pembatalan itu, dengan serta-merta memberhentikan keseluruhan pendirian bangunan itu.

Pemeriksaan pendirian bangunan pada mana-mana peringkat dan pengambilan sampel bagi penganalisan

70d. (1) Tiada apa-apa jua yang terkandung dalam Akta ini boleh menghalang pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang yang diberikuasa olehnya atau bagi pihaknya daripada—

- (a) memeriksa mana-mana pendirian bangunan pada mana-mana peringkat;
- (b) memberi suatu notis secara bertulis tentang apa-apa pelencongan daripada pelan atau penentuan yang diluluskan atau ketidakpatuhan terhadap mana-mana peruntukan Akta ini yang ia atau dia perhatikan; dan
- (c) memerintahkan supaya pelencongan atau ketidakpatuhan itu dibetulkan.

(2) Pihak berkuasa tempatan atau mana-mana orang yang diberi kuasa olehnya atau bagi pihaknya boleh, jika tugasnya menghendaki sedemikian, mengambil sampel yang munasabah tentang apa-apa bahan binaan bagi penganalisan yang ia atau dia fikirkan perlu, dan sampel itu boleh dilupuskan mengikut apa-apa cara yang ia atau dia arahkan.

(3) Tiada bayaran boleh dibuat bagi apa-apa sampel yang diambil di bawah subseksyen (2), tetapi suatu resit bagi apa-apa sampel sedemikian hendaklah diberi.

Penalti kerana bangunan atau kerja tanah gagal

71. Jika sesuatu bangunan atau sesuatu bahagian bangunan gagal, sama ada pada masa pembinaannya atau selepas ia siap, atau jika terdapat apa-apa kegagalan berhubung dengan sesuatu kerja tanah atau sesuatu bahagian daripada mana-mana kerja tanah, sama ada pada masa perjalanan kerja tanah itu atau selepas ia siap, dan kegagalan itu adalah disebabkan oleh mana-mana satu atau lebih daripada faktor yang berikut:

- (a) bangunan atau bahagian bangunan itu atau kerja tanah atau bahagian daripada kerja tanah itu tersalah bina atau tidak adanya penyeliaan yang sepatutnya semasa pembinaannya;
- (b) bangunan atau bahagian bangunan itu atau kerja tanah atau bahagian daripada kerja tanah itu tersalah reka bentuk atau tersalah kira; atau
- (c) tersalah guna,

orang yang bertanggungjawab atas—

- (aa) salah binaan atau tidak adanya penyeliaan yang sepatutnya itu;
- (bb) salah reka bentukan atau salah kiraan itu; atau
- (cc) salah gunaan itu,

boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi* lima ratus ribu ringgit atau penjara selama tempoh tidak melebihi sepuluh tahun atau kedua-duanya.

Meruntuh atau memindahkan bangunan yang tidak dibenarkan

72. (1) Jika pihak berkuasa tempatan berpuas hati bahawa suatu bangunan telah didirikan atau sedang didirikan atau hampir hendak didirikan bersalahan dengan seksyen 70 atau, jika bangunan itu telah didirikan sebelum mula berkuatkuasanya Akta ini, ia telah didirikan bersalahan dengan mana-mana undang-undang yang berkuat kuasa pada masa itu berhubung dengan bangunan dan kelulusan

---

*CATATAN—Dahulu “lima puluh ribu ringgit”—lihat Akta Jalan, Parit dan Bangunan (Pindaan) 1994 [Akta A903].

bangunan tidak diberi kemudiannya mengenainya di bawah mana-mana undang-undang, pihak berkuasa tempatan boleh menghendaki pemunya tanah itu melalui notis yang disampaikan kepadanya melakukan mana-mana satu atau lebih daripada perbuatan yang berikut:

- (a) tidak memulakan atau meneruskan pendirian bangunan itu;
- (b) meruntuhkan bangunan itu dalam masa yang dinyatakan oleh pihak berkuasa tempatan; dan
- (c) mengambil langkah sebagaimana yang diperintahkan oleh pihak berkuasa tempatan.

(2) Jika pemunya itu tidak dapat meruntuhkan bangunan itu dalam masa yang dinyatakan dalam notis itu, pemunya itu boleh meminta pihak berkuasa tempatan menjalankan kehendak notis itu.

(3) Tiada sesuatu permintaan yang dibuat oleh pemunya di bawah subseksyen (2) boleh melepaskan pemunya itu daripada tanggungannya di bawah seksyen ini melainkan jika dia membuat permintaan itu dalam masa yang dinyatakan untuk dia meruntuhkan bangunan itu dan melainkan jika dalam tempoh masa itu juga dia—

- (a) mendepositkan dengan pihak berkuasa tempatan sejumlah wang yang pada pendapat pihak berkuasa tempatan cukup untuk meliputi kos dan belanja bagi—
  - (i) meruntuhkan bangunan itu;
  - (ii) memindahkan apa-apa harta alih yang terdapat dalam bangunan itu;
  - (iii) menyimpan harta alih itu; dan
  - (iv) apa-apa aktiviti lain yang bersampingan dengan atau yang timbul daripada subperenggan (i), (ii) dan (iii);
- (b) menanggung rugi dan sentiasa menanggung rugi pihak berkuasa tempatan daripada apa-apa tuntutan, ganti rosak, kerugian, tindakan atau prosiding yang mungkin dibawa

terhadap pihak berkuasa tempatan itu berbangkit daripada atau bersampingan dengan subperenggan (i), (ii), (iii) dan (iv); dan

- (c) walau apapun jumlah wang yang telah dibayar di bawah perenggan (a), membayar kepada pihak berkuasa tempatan sejumlah wang tambahan sebanyak yang ditetapkan oleh Pihak Berkuasa Negeri, bagi maksud menempatkan semula.

(4) Mana-mana orang yang tidak mematuhi kehendak notis itu adalah bersalah atas suatu kesalahan dan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi dua ratus lima puluh ringgit bagi tiap-tiap hari kesalahan itu diteruskan selepas tamat tempoh yang dinyatakan dalam notis itu.

(5) Jika pemunya tidak mematuhi kehendak notis itu, pihak berkuasa tempatan boleh melakukan mana-mana atau kesemua perbuatan yang dikehendaki oleh notis itu dan walau apapun tanggungan pemunya untuk membayar apa-apa denda di bawah subseksyen (4), pemunya hendaklah membayar apa-apa jumlah wang yang dikehendaki di bawah subseksyen (3) kepada pihak berkuasa tempatan dan hendaklah disifatkan sebagai telah menanggung rugi pihak berkuasa tempatan pada menjalankan kehendak notis itu seolah-olah pemunya itu telah meminta pihak berkuasa tempatan berbuat sedemikian.

(6) Jika bangunan itu hendak diruntuhkan oleh pihak berkuasa tempatan, pihak berkuasa tempatan hendaklah memberi sekurang-kurangnya tiga puluh hari notis kepada penduduk bangunan itu menghendaki mereka mengosongkan bangunan itu dan pihak berkuasa tempatan boleh selepas tamat tempoh itu memasuki bangunan itu dan memindahkan sesiapa jua atau apa-apa harta alih yang terdapat di dalamnya.

(7) Apa-apa harta alih yang dipindahkan menurut subseksyen (6) boleh dibawa ke sesuatu tempat yang sesuai dan ditinggalkan di sana atas risiko pemunya dan boleh dalam tempoh satu bulan dari tarikh pemindahan itu dituntut oleh sesiapa jua yang memberi keterangan dengan memuaskan hati pihak berkuasa tempatan itu bahawa dia adalah pemunya dan jika tiada apa-apa tuntutan harta itu hendaklah dilupuskan mengikut cara yang dinyatakan dalam seksyen 116.

(8) Suatu perakuan daripada pihak berkuasa tempatan menyatakan jumlah wang yang dikehendaki dibayar oleh pemunya di bawah subseksyen (2) dan (5) adalah bukti muktamad mengenai jumlah wang yang kena dibayar itu dan tidak tertakluk kepada apa-apa rayuan atau ulangkaji dalam mana-mana mahkamah.

Penalti kerana menyewakan dan menjual bangunan yang tidak dibenarkan

73. (1) Mana-mana orang yang bukan pemunya premis itu dan yang menjual atau membuat suatu perjanjian untuk menjual suatu bangunan yang telah didirikan atau yang sedang didirikan bersalahan dengan seksyen 70 adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah Akta ini dan boleh apabila disabitkan dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau denda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit atau kedua-duanya.

(2) Mana-mana orang yang mendirikan atau mengarahkan supaya didirikan suatu bangunan bersalahan dengan seksyen 70, jika bangunan itu kemudiannya dijual atau dipersetujui untuk dijual, adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah Akta ini dan boleh apabila disabitkan dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun dan boleh juga didenda tidak melebihi sepuluh ribu ringgit.

(3) Mana-mana orang yang menyewakan atau membuat suatu perjanjian untuk menyewakan sesuatu bangunan yang tidak dibenarkan untuk sewa atau apa-apa balasan lain adalah bersalah atas suatu kesalahan di bawah Akta ini dan boleh apabila disabitkan didenda tidak melebihi satu ribu ringgit.

(4) Mahkamah yang di hadapannya seseorang disabitkan suatu kesalahan di bawah subseksyen (1) atau (2) boleh juga memerintahkan orang itu supaya memulangkan balik wang belian bangunan itu kepada pembeli bersesama dengan apa-apa pampasan yang difikirkan patut oleh mahkamah.

Mengubahsuai atau mengeneipkan undang-undang kecil

74. (1) Pihak berkuasa tempatan boleh apabila menerima suatu permohonan berhubung dengan sesuatu bangunan atau binaan tertentu, dan dengan syarat ia berpuas hati bahawa pengeneipian atau pengubahsuaian sebagaimana yang disebut kemudian daripada

ini tidak akan menjadikan bangunan atau binaan itu tidak selamat, mengubah suai atau mengetepikan mana-mana daripada kehendak mana-mana undang-undang kecil berhubungan dengan pembinaan bangunan, atas dan tertakluk kepada had dan syarat yang difikirkannya patut.

(2) Sesuatu permohonan itu hendaklah dibuat secara bertulis kepada pihak berkuasa tempatan oleh atau bagi pihak pemunya bangunan atau binaan tertentu itu atau oleh atau bagi pihak pemunya bahagian tertentu bangunan atau binaan yang mengenainya permohonan itu berkaitan dan hendaklah menyatakan jenis dan takat dan juga sebab bagi ubahsuaian atau pengetepian akan kehendak itu yang dicadangkan itu dan hendaklah disertakan dengan apa-apa pelan, muka keratan, pelan tegak dan butir-butir yang dikehendaki.

Hak bagi pemunya premis yang bersampingan

(3) Apabila menerima sesuatu permohonan itu pihak berkuasa tempatan berpendapat bahawa pemunya mana-mana premis yang bersampingan patut dirundingi pihak berkuasa tempatan hendaklah menyampaikan kepada pemunya itu suatu notis mengenai permohonan itu memberitahunya supaya membuat rayuan kepada pihak berkuasa tempatan dalam tempoh yang ditetapkan.

(4) Pihak berkuasa tempatan hendaklah menimbangkan rayuan daripada mana-mana pemunya premis yang bersampingan dan jika pihak berkuasa tempatan memutuskan untuk membenarkan ubahsuaian atau pengetepian berlawanan dengan rayuan mana-mana pemunya itu, pihak berkuasa tempatan hendaklah mengemukakan keputusannya kepada Pihak Berkuasa Negeri.

(5) Keputusan pihak berkuasa tempatan hendaklah disifatkan sebagai disahkan melainkan jika keputusan pihak berkuasa tempatan itu diakaskan atau diubahsuai oleh Pihak Berkuasa Negeri dalam masa tiga puluh hari selepas ia dikemukakan.

Tanah hendaklah diasingkan untuk lorong belakang

75. (1) Pihak berkuasa tempatan tidak boleh meluluskan sesuatu pelan yang dikemukakan menurut seksyen 70 berkenaan dengan sesuatu bangunan melainkan jika—

- (a) suatu lorong belakang jika dikehendaki oleh pihak berkuasa tempatan selebar tidak lebih daripada empat puluh kaki mengikut sebagaimana dikehendaki menurut budi bicara

pihak berkuasa tempatan, ditunjukkan atas pelan itu, atau tanah kosong ditunjukkan atas pelan itu untuk diasingkan atau diambil untuk suatu lorong belakang selebar yang tersebut di atas, dan orang yang mengemukakan pelan itu mengganti bayaran kepada pihak berkuasa tempatan apa-apa wang yang telah dibayar pada bila-bila masa untuk mengambil dengan apa-apa cara bahagian lorong belakang itu atau tanah kosong itu hingga ke bahagian tengahnya yang bersempadanan dengan pegangan yang mengenainya pelan itu dikemukakan setakat mana ia bersempadanan sedemikian; atau

- (b) orang yang mengemukakan pelan itu mengasingkan suatu bahagian tanahnya yang kosong yang cukup sama ada dengan atau tanpa tanah lain yang telah diasingkan atau diambil dahulunya, untuk menjadi suatu lorong belakang atau sebahagian daripada suatu lorong belakang selebar tidak lebih daripada empat puluh kaki mengikut sebagaimana yang dikehendaki oleh pihak berkuasa tempatan:

Dengan syarat bahawa jika orang yang mengemukakan pelan itu mengasingkan suatu bahagian tanahnya yang kosong yang cukup untuk menjadi tidak kurang daripada setengah daripada lebarnya bahagian lorong belakang yang bersempadanan dengan tanahnya, pihak berkuasa tempatan boleh, menurut budi bicaranya, dalam sesuatu hal tertentu, meluluskan pelan itu.

Kedudukan lorong belakang

(2) Lorong belakang itu hendaklah, jika dikehendaki oleh pihak berkuasa tempatan, terletak supaya menepati garis yang ditetapkan baginya oleh pihak berkuasa tempatan, dan supaya berhubung pada tiap-tiap hujungnya dengan tanah yang telah diasingkan atau yang hendak diasingkan untuk sesuatu lorong belakang oleh, atau yang telah diambil atau yang hendak diambil daripada, pemunya harta yang terletak pada tiap-tiap sisinya, dan apabila siap lorong belakang itu hendaklah, di mana boleh, terbuka ke jalan awam pada kedua-dua hujungnya, dan hendaklah dalam semua hal bebas daripada halangan dari hujung ke hujung.